It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

I

(Riżoluzzjonijiet, rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet)

RIŻOLUZZJONIJIET

IL-PARLAMENT EWROPEW

P9_TA(2022)0135

Ekonomija blu sostenibbli fl-UE: ir-rwol tas-sajd u tal-akkwakultura

Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tat-3 ta' Mejju 2022 lejn ekonomija blu sostenibbli fl-UE: ir-rwol tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura (2021/2188(INI))

(2022/C 465/01)

Il-Parlament Ewropew,

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-17 ta' Mejju 2021 dwar approċċ ġdid għal ekonomija blu sostenibbli fl-UE – it-trasformazzjoni tal-Ekonomija Blu tal-UE għal Futur Sostenibbli (COM(2021)0240),

— wara li kkunsidra l-Artikoli 3, 4, 13, 38, 43 u 349 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

— wara li kkunsidra r-Regolament (UE) Nru 1380/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2013 dwar il-Politika Komuni tas-Sajd [1],

— wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2021 li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura u li jemenda r-Regolament (UE) 2017/1004 [2] (EMFAF),

— wara li kkunsidra d-Direttiva 2008/56/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 li tistabbilixxi Qafas għal Azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-Politika tal-Ambjent Marin (Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina) [3],

— wara li kkunsidra s-seba' Programm ta' Azzjoni Ambjentali (EAP) u l-kunċetti mnaqqxa fih, bħal-limiti tal-pjaneta u dawk ekoloġiċi,

— wara li kkunsidra d-Direttiva 2014/89/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Lulju 2014 li tistabbilixxi qafas għal ippjanar tal-ispazju marittimu [4],

— wara li kkunsidra d-Direttiva 2007/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar il-valutazzjoni u l-immaniġġjar tar-riskji tal-għargħar [5],

— wara li kkunsidra d-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli [6],

---

(1) ĠU L 354, 28.12.2013, p. 22.
(2) ĠU L 247, 13.7.2021, p. 1.
(3) ĠU L 164, 25.6.2008, p. 19.
(4) ĠU L 257, 28.8.2014, p. 135.
(5) ĠU L 288, 6.11.2007, p. 27.
(6) ĠU L 328, 21.12.2018, p. 82.

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

— wara li kkunsidra l-ftehim politiku bejn il-Parlament u l-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2021 dwar il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa 2021-2027,

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Diċembru 2019 bit-titolu "Il-Patt Ekoloġiku Ewropew" (COM(2019)0640),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Mejju 2020 bit-titolu "Strateġija tal-UE għall-Bijodiversità għall-2030 – Inreġġgħu n-natura lura f'ħajjitna" (COM(2020)0380), u r-riżoluzzjoni tagħha tad-9 ta' Ġunju 2021 dwarha ([7]),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Mejju 2020 bit-titolu "Strateġija 'Mill-Għalqa sal-Platt' għal sistema tal-ikel ġusta, tajba għas-saħħa u favur l-ambjent" (COM(2020)0381), u r-riżoluzzjoni tagħha tal-20 ta' Ottubru 2021 dwarha ([8]),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Kummissjoni bit-titolu "The EU Blue Economy Report 2021" (Ir-Rapport dwar l-Ekonomija Blu tal-UE 2021) ([9]),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Kummissjoni ta' Marzu 2021 bit-titolu "Sustainability criteria for the blue economy" (Il-kriterji ta' sostenibbiltà għall-ekonomija blu) ([10]),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-12 ta' Mejju 2021 bit-titolu "Linji gwida strateġiċi għal akkwakultura tal-UE li tkun aktar sostenibbli u kompetittiva għall-perjodu bejn l-2021 u l-2030" (COM(2021)0236),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-23 ta' Lulju 2020 bit-titolu "Approċċ ġdid tal-istrateġija marittima għall-Atlantiku – Pjan ta' Azzjoni għall-Atlantiku 2.0: Pjan ta' azzjoni għal ekonomija blu sostenibbli, reżiljenti u kompetittiva fiż-żona tal-Atlantiku tal-Unjoni Ewropea" (COM(2020)0329),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tad-9 ta' Diċembru 2020 bit-titolu "Strateġija għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelliġenti – inqiegħdu t-trasport Ewropew fit-triq it-tajba għall-futur" (COM(2020)0789),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tad-19 ta' Novembru 2020 bit-titlu "Strateġija tal-UE biex jiġi sfruttat il-potenzjal tal-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta għal futur newtrali għall-klima" (COM(2020)0741),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-8 ta' Settembru 2015 bit-titolu dwar l-isfruttament tal-potenzjal ta' riċerka u innovazzjoni fl-ekonomija blu biex jinħolqu t-tkabbir u l-impjiegi ([11]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-16 ta' Jannar 2018 bit-titolu "Governanza internazzjonali tal-oċeani: aġenda għall-futur tal-oċeani tagħna fil-kuntest tal-SDGs 2030" ([12]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-25 ta' Marzu 2021 dwar l-impatt tal-iskart fil-baħar fuq is-sajd ([13]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-14 ta' Settembru 2021 dwar approċċ ġdid tal-istrateġija marittima għall-Atlantiku ([14]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-7 ta' Lulju 2021 dwar l-impatt tal-parks eoliċi fuq il-baħar u ta' sistemi oħra ta' enerġija rinnovabbli fuq is-settur tas-sajd ([15]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-14 ta' Settembru 2021 bit-titolu "Lejn sħubija aktar b'saħħitha mar-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE" ([16]),

---

([7]) ĠU C 67, 8.2.2022, p. 25.
([8]) Testi adottati, P9_TA(2021)0425.
([9]) https://blueindicators.ec.europa.eu/sites/default/files/2021_06_BlueEconomy_Report-2021.pdf.
([10]) https://cinea.ec.europa.eu/system/files/2021-05/Sustainability%20criteria%20for%20the%20blue%20economy%20.pdf.
([11]) ĠU C 316, 22.9.2017, p. 64.
([12]) ĠU C 458, 19.12.2018, p. 9.
([13]) ĠU C 494, 8.12.2021, p. 14.
([14]) ĠU C 117, 11.3.2022, p. 30.
([15]) ĠU C 99, 1.3.2022, p. 88.
([16]) ĠU C 117, 11.3.2022, p. 18.

It-Tlieta 3 ta’ Mejju 2022

— wara li kkunsidra l-ftehim adottat fil-21 Konferenza tal-Partijiet għall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima (COP21) f’Pariġi fit-12 ta’ Diċembru 2015 (il-Ftehim ta’ Pariġi),

— wara li kkunsidra l-linji gwida globali u l-istandards internazzjonali għas-sajd u l-akkwakultura kif żviluppati mill-Organizzazzjoni tal-Ikel u l-Agrikoltura (FAO) tan-NU f’kooperazzjoni mal-UE bħala membru,

— wara li kkunsidra r-rapport tal-FAO bit-titolu “The State of World Fisheries and Aquaculture 2020: Sustainability in Action” (L-Istat tas-Sajd u l-Akkwakultura fid-Dinja 2020: Is-Sostenibbiltà fl-Azzjoni),

— wara li kkunsidra l-inizjattiva tan-Network tal-Portijiet tas-Sajd Blu mnedija f’Lulju 2018 mill-FAO,

— wara li kkunsidra l-Istrateġiji tat-Tkabbir Blu tal-Port ta’ Vigo għall-2016-2020 u l-2021-2027 ([17]),

— wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni rigward il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar approċċ ġdid għal ekonomija blu sostenibbli fl-UE – It-trasformazzjoni tal-Ekonomija Blu tal-UE għal Futur Sostenibbli (COM(2021)0240),

— wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni tat-2 ta’ Diċembru 2021 dwar l-ekonomija blu sostenibbli u l-akkwakultura (NAT-VVI/020),

— wara li kkunsidra l-kompetenza tal-Kumitat tiegħu għat-Trasport u t-Turiżmu dwar l-ipprogrammar marittimu u politika marittima integrata,

— wara li kkunsidra l-Artikolu 54 tar-Regoli ta’ Proċedura tiegħu,

— wara li kkunsidra l-opinjonijiet tal-Kumitat għall-Iżvilupp u tal-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu,

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għas-Sajd (A9-0089/2022),

A. billi l-ekonomija blu tal-UE tipprovdi 4,5 miljun impjieg dirett u tinkludi l-industriji u s-setturi kollha relatati mal-oċeani, l-ibħra u l-kosti, kemm jekk huma bbażati fl-ambjent tal-baħar (bħat-tbaħħir, it-trasport tal-passiġġieri fuq il-baħar, is-sajd u l-ġenerazzjoni tal-enerġija) kif ukoll fuq l-art (bħall-portijiet, it-tarzni, it-turiżmu kostali u l-akkwakultura bbażata fuq l-art); billi dan huwa segment tal-ekonomija tagħna wiesa’ u li qed jinbidel malajr, li ħa passi sinifikanti biex jiġi modernizzat u diversifikat matul l-aħħar għaxar snin, u li se jkollu rwol importanti fit-titjib tal-iżvilupp ambjentali, soċjali u ekonomiku;

B. billi jekk l-ekonomija blu globali titqabbel ma’ ekonomija nazzjonali, tkun is-seba’ l-akbar fid-dinja, u l-oċean, bħala entità ekonomika, ikun membru tal-G7; billi topera fl-akbar ekosistema tal-pjaneta, peress li l-oċeani għandhom 80 % tal-forom kollha tal-ħajja; billi l-oċean jiċċirkondana u jmantnina u jipprovdi riżorsi kritiċi għas-saħħa tal-bniedem, biex ma nsemmux xibka ta’ interazzjonijiet ekonomiċi;

C. billi l-iżvilupp tal-ekonomija blu jista’ jippromwovi sew it-tkabbir u l-iżvilupp ekonomiku, kif ukoll il-ħolqien tal-impjiegi, l-aktar fil-pajjiżi u r-reġjuni kostali u dawk tal-gżejjer u fir-reġjuni ultraperifiċi;

D. billi s-settur tas-sajd, b’mod partikolari s-sajd fuq skala żgħira, kostali u artiġjanali, ma ġiex ikkunsidrat biżżejjed fl-istrateġija tal-UE għall-ekonomija blu;

E. billi l-ekonomija blu se tipprovdi wkoll prospetti ġodda u toħloq l-impjiegi, b’mod partikolari f’oqsma bħall-enerġija mill-oċeani, il-bijoekonomija blu, il-bijoteknoloġija u d-desalinazzjoni;

F. billi l-prijoritajiet settorjali għall-iżvilupp tal-ekonomija blu jistgħu jvarjaw bejn Stat Membru u ieħor, u jiddependu minn naħa, fuq ir-rekord tal-iżvilupp tas-setturi tradizzjonali jew stabbiliti u, min-naħa l-oħra, fuq ir-riżorsi attwali u l-potenzjal ta’ żvilupp tas-setturi emerġenti f’kull Stat Membru;

([17]) http://bluegrowthvigo.eu/

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

G. billi l-isfruttament tal-potenzjal tal-ekonomija blu ma jridx iservi bħala pretest biex l-ibħra u l-oċeani jiġu soġġetti għal forom ta' sfruttament tar-riżorsi u mudelli ta' tkabbir li diġà wrew li mhumiex sostenibbli; billi r-riżorsi tal-baħar u tal-oċeani jridu jintużaw strettament f'konformità mal-ħtieġa tal-ġestjoni u l-konservazzjoni tajba tagħhom, mingħajr ma jinbidlu l-bilanċi tal-ekosistema tal-baħar;

H. billi d-Direttiva dwar l-Ippjanar tal-Ispazju Marittimu tiddikjara li l-Istati Membri jeħtiġilhom iqisu l-interazzjonijiet tal-attivitajiet u l-użi bħall-akkwakultura, is-sajd, u l-installazzjonijiet u l-infrastrutturi għall-produzzjoni tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli, kif ukoll il-kejbils sottomarini, u jippromwovu l-koeżistenza ta' attivitajiet rilevanti u japplikaw approċċ ibbażat fuq l-ekosistema;

I. billi ekonomija blu li tiżviluppa fil-limiti ekoloġiċi, u b'hekk mhux biss is-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura, iżda s-setturi tal-baħar kollha kkonċernati, iridu jirrispettaw bl-istess mod il-pilastri ambjentali, soċjali u ekonomiċi b'mod ugwali, sabiex jitqiesu bħala sostenibbli;

J. billi l-politika komuni tas-sajd (PKS) tfittex li tiggarantixxi l-konservazzjoni u l-ġestjoni xierqa tar-riżorsi bijoloġiċi tal-baħar u li l-attivitajiet tas-sajd u tal-akkwakultura jkunu ambjentalment sostenibbli fit-tul u li jiġu ġestiti b'mod li jkun konsistenti mal-objettivi għall-ksib ta' benefiċċji ekonomiċi, soċjali u tal-impjieg, u li jikkontribwixxu għad-disponibbiltà tal-provvisti tal-ikel;

K. billi l-PKS għandha tikkontribwixxi għat-tkabbir tal-produttività u għal standard ta' għajxien deċenti fis-settur tas-sajd, inkluż is-settur tas-sajd fuq skala żgħira, kif ukoll swieq stabbli, u għandha tiżgura d-disponibbiltà tal-ikel;

L. billi, skont l-SDG 14, huwa essenzjali li jiġu kkonservati l-oċeani, l-ibħra u r-riżorsi tal-baħar u li jiġi promoss l-użu sostenibbli tagħhom, filwaqt li skont l-SDG 2, huwa essenzjali li tiġi ggarantita s-sigurtà tal-ikel; billi s-sottomira 14.1 tistabbilixxi l-objettiv tal-prevenzjoni u t-tnaqqis sinifikanti tat-tniġġis tal-baħar ta' kull tip sal-2025, b'mod partikolari minn attivitajiet ibbażati fuq l-art, inklużi skart fil-baħar u tniġġis tan-nutrijenti;

M. billi l-oċean huwa kruċjali għall-ħajja fid-dinja, u jipproduċi 50 % tal-ossiġenu fl-atmosfera, jassorbi madwar 25 % tal-emissjonijiet tad-diossidu tal-karbonju prodotti mill-bniedem u 90 % tas-sħana eċċessiva fis-sistema klimatika, u għar-regolamentazzjoni tal-klima globali;

N. billi r-restawr, il-preservazzjoni, il-konservazzjoni u l-użu sostenibbli tal-bijodiversità tal-baħar huma fundamentali għas-saħħa tal-oċeani, li fihom miljuni ta' speċijiet, għall-protezzjoni tas-saħħa tal-pjaneta u għall-provvista tal-bażi għall-attivitajiet ekonomiċi tal-baħar u marittimi;

O. billi l-ġbir ta' data għall-monitoraġġ xjentifiku u l-valutazzjoni tal-istokkijiet fl-ibħra u fl-oċeani, inkluża l-evalwazzjoni ta' jekk dawn l-istokkijiet humiex fil-limiti bijoloġiċi sikuri, huwa fundamentali għall-ġestjoni sostenibbli tagħhom;

P. billi partijiet sinifikanti tal-oċeani u tal-qiegħ tal-baħar għadhom ma ġewx esplorati, b'mod partikolari l-baħar fond, u billi hija meħtieġa aktar riċerka biex jiġi żgurat li kwalunkwe attività taħt l-ekonomija blu tkun kompletament sostenibbli;

Q. billi s-sajd u l-akkwakultura huma setturi ewlenin fl-ekonomija blu u huma sors importanti ta' proteini u mikronutrijenti li huma essenzjali għas-sigurtà tal-ikel u s-saħħa tal-bniedem;

R. billi l-bijodiversità tal-baħar fl-Ewropa tinsab taħt pressjoni, bi proporzjon għoli ta' speċijiet u ħabitats tal-baħar ivvalutati bħala li jinsabu fi stat ta' konservazzjoni "mhux favorevoli" jew "mhux magħruf"; billi t-telfien tal-bijodiversità tal-baħar qed ikollu impatt ambjentali, soċjali u ekonomiku kbir fuq is-settur tas-sajd tal-UE, fuq it-territorji kostali u tal-gżejjer u fuq ir-reġjuni ultraperifiċi u għalhekk irid jitreġġa' lura; billi l-bijodiversità trid terġa' tiġi restawrata f'kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati kollha, u b'mod partikolari mas-settur tas-sajd u mal-komunità xjentifika;

S. billi l-komunitajiet kostali u tal-gżejjer huma partijiet ikkonċernati ewlenin fid-dibattitu dwar il-potenzjal tal-ekonomija blu u l-modi kif din tista' tiġi sfruttata;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

T. billi s-sajjieda u l-pixxikulturi tal-UE għandhom rwol essenzjali madwar l-UE fil-protezzjoni u l-promozzjoni tal-identità territorjali, tat-tradizzjonijiet kulturali, tas-sigurtà tal-ikel, tal-impjiegi u tal-introjtu;

U. billi s-sajd artiġjanali fuq skala żgħira għandu karatteristiċi u ħtiġijiet speċifiċi;

V. billi s-settur tas-sajd rikreattiv jista' jikkontribwixxi għad-diversifikazzjoni tal-introjtu tal-komunitajiet kostali bħala attività ta' turiżmu ta' valur għoli u sostenibbli;

W. billi n-nisa għandhom rwol importanti fis-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura; billi hemm bżonn li tiżdied il-viżibbiltà tagħhom u li jiġi żgurat aċċess ugwali għall-impjiegi fis-settur, kif ukoll rikonoxximent legali xieraq;

X. billi l-Għanijiet ta' Żvilupp sostenibbli (SDGs) tan-NU 3, 6, 9 u 12 jissottolinjaw l-importanza tas-saħħa tal-annimali, il-kwalità tajba tal-ilma, l-innovazzjoni sostenibbli u l-konsum u l-produzzjoni sostenibbli fl-ekonomija blu;

Y. billi s-saħħa u l-benesseri tal-annimali akkwatiċi huma marbuta mal-kwalità tal-prodotti tal-ikel; billi t-trattament xieraq u t-trobbija ħżiena tal-annimali jistgħu jżidu r-riskju ta' mard;

Z. billi l-agrikoltura tal-art għandha impatt sinifikanti fuq l-ekosistemi u s-sajd tal-baħar, b'mod partikolari l-użu ta' fertilizzanti bbażati fuq in-nitroġenu u l-ewtrofikazzjoni ta' ambjenti akkwatiċi;

AA. billi s-sajjieda għandhom rwol importanti ħafna fil-ġbir ta' skart abbandunat fil-baħar, kemm jekk billi jwettqu kampanji mmirati jew billi jiġbru l-iskart b'mod aċċidentali matul l-operazzjonijiet tas-sajd;

AB. billi l-objettivi tal-2020 li jinkiseb status ambjentali tajjeb għall-ibħra Ewropej u li jintemm is-sajd eċċessiv ma ntlaħqux;

AC. billi, fl-2018, is-settur tas-sajd tal-UE kien responsabbli għal madwar 163 600 impjieg, bi flotot li qabdu madwar 4,1 miljun tunnellata ta' ħut ħaj fl-2019; billi, fl-EU-27, fl-2018 ġew prodotti 1,1 miljun tunnellata ta' organiżmi akkwatiċi b'valur ta' EUR 3,7 biljun ([18]);

AD. billi l-UE hija importatur nett tal-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura u għadha tiddependi mill-importazzjonijiet għall-biċċa l-kbira tal-konsum tal-ikel akkwatiku tagħha, li jammonta għal 34 % tal-valur globali tal-importazzjonijiet fl-2018; billi l-importazzjonijiet tas-sajd tal-UE jridu tal-inqas jirrispettaw standards ta' sostenibbiltà simili għal dawk fl-UE; billi l-importazzjonijiet tas-sajd tal-UE jridu jkunu marbuta direttament ma' impjiegi sostenibbli fis-setturi tal-importazzjoni, tal-ipproċessar u tal-bejgħ bl-imnut;

AE. billi l-komunitajiet tas-sajd, tal-akkwakultura u kostali tal-UE diġà ntlaqtu mill-effetti tat-tibdil fil-klima; billi l-kriżi klimatika kellha impatt sinifikanti fuq is-saħħa tal-ibħra tal-Ewropa b'effetti detrimentali fuq ir-reżiljenza tal-ekonomija blu, b'mod partikolari s-sajd u l-akkwakultura;

AF. billi diversi setturi tal-ekonomija blu ġew affettwati mill-pandemija tal-COVID-19, b'mod partikolari t-turiżmu kostali u marittimu; billi l-ekonomija blu tista' tgħin biex issewwi d-dannu ekonomiku u soċjali kkawżat mill-kriżi attwali;

AG. billi l-pandemija tal-COVID-19 kellha impatt ekonomiku sinifikanti fuq dawk impjegati fis-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura minħabba l-effetti kkombinati ta' domanda li qed tonqos u nuqqas ta' kundizzjonijiet f'bosta bastimenti biex ikun hemm sikurezza fejn tidħol is-saħħa; billi t-tfixkil fis-suq ikkawżat mill-pandemija affettwa b'mod negattiv lis-sajjieda madwar l-UE kollha; billi s-sajjieda xorta rnexxielhom jipprovdu provvista tal-ikel ta' kwalità għolja u għal dik ir-raġuni, trid tingħata attenzjoni speċjali lis-sajjieda minħabba l-importanza tagħhom għas-sigurtà tal-provvista tal-ikel fl-UE;

AH. billi s-sitwazzjoni tal-pandemija wriet l-importanza ta' ambjent reżiljenti, appoġġjat minn prattiki sostenibbli fil-ġestjoni tar-riżorsi tiegħu, għas-saħħa globali u għall-futur tas-sistemi tal-ikel;

([18]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Fishery_statistics#Fisheries:_the_factors_of_production.

AI. billi l-komunitajiet kostali jeħtiġilhom jiddiversifikaw is-sorsi tal-introjtu tagħhom sabiex jifilħu għax-xokkijiet ekonomiċi u soċjali;

AJ. billi, meta jiddiversifikaw is-sorsi ta' introjtu tagħhom, il-komunitajiet kostali u remoti jeħtieġ li jibnu reżiljenza għal xokkijiet bħal dawk ikkawżati mit-tibdil fil-klima;

AK. billi t-turiżmu marittimu u kostali jikkostitwixxi pilastru tal-ekonomija blu, b'aktar minn nofs l-akkomodazzjoni turistika tal-UE li tinsab f'żoni kostali u 30 % tal-iljieli jseħħu f'postijiet ta' villeġġatura qrib il-bajjiet; billi l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar it-turiżmu u t-trasport fl-2020 u lil hinn (COM(2020)0550) tissottolinja l-importanza tal-protezzjoni u r-restawr tal-kapital naturali tal-art u tal-baħar tal-Ewropa;

AL. billi t-turiżmu marittimu u kostali jirrappreżenta 60 % tal-impjiegi fl-ekonomija blu; billi ekonomija blu kompetittiva, reżiljenti u soċjalment ġusta teħtieġ professjonisti bi kwalifiki għoljin u b'livell għoli ta' ħiliet; billi l-"impjiegi blu" jistgħu jippromwovu t-tkabbir u l-opportunitajiet tal-karriera;

AM. billi t-turiżmu tas-sajd bil-qasba bħala settur għandu l-potenzjal li jkun sors ġdid ta' introjtu għall-komunitajiet kostali, filwaqt li jiżgura s-sostenibbiltà u l-istatus tajjeb tal-istokkijiet tal-ħut u jipprovdi benefiċċji soċjali u tas-saħħa;

AN. billi s-sajd rikreattiv diġà huwa għażla ta' turiżmu sostenibbli u ta' valur għoli u attività komplementari għal bosta komunitajiet madwar l-Ewropa; billi kien hemm interess dejjem akbar fis-sajd rikreattiv f'bosta pajjiżi, b'mod partikolari wara l-pandemija tal-COVID-19;

AO. billi fir-reġjuni kostali, l-iżvilupp ta' infrastruttura sostenibbli se jgħin biex jiġu ppreżervati l-bijodiversità, l-ekosistemi u l-pajsaġġi kostali, li se jsaħħaħ l-iżvilupp sostenibbli tat-turiżmu u tal-ekonomiji kostali;

AP. billi l-ekonomija blu għandha rwol ewlieni fil-prosperità tar-reġjuni ultraperiferiċi, li, minħabba l-iżolament tagħhom, jiddependu b'mod speċjali minn attivitajiet ibbażati fuq l-ekonomija blu, bħat-trasport marittimu, it-tbaħħir, u t-turiżmu;

AQ. billi l-portijiet għandhom rwol essenzjali fl-ilħuq tal-objettivi tal-ekonomija blu sostenibbli, u billi ż-żieda tas-sostenibbiltà tal-portijiet se tippromwovi l-iżvilupp sostenibbli tal-komunitajiet kostali; billi l-portijiet huma ċentru importanti għat-trasport tal-merkanzija u tal-passiġġieri fir-reġjuni ultraperiferiċi;

AR. billi l-portijiet huma kruċjali għall-konnettività u l-ekonomija tar-reġjuni u l-pajjiżi u għandhom rwol importanti fil-promozzjoni tal-iżvilupp sostenibbli, li jikkontribwixxi għall-indirizzar tat-telfien tal-bijodiversità, kif iddikjarat fl-istrateġija l-ġdida tal-UE għall-bijodiversità għall-2030; billi r-rwol tal-portijiet se jevolvi wkoll hekk kif tinbidel ix-xena industrijali tal-Ewropa (pereżempju bl-espansjoni tal-enerġija tal-baħar);

AS. billi t-tarzni tal-UE jistgħu jaħtfu l-opportunitajiet li jirriżultaw mis-suq innovattiv li qed jikber malajr għal bastimenti ta' servizz effiċjenti fl-użu tal-enerġija;

AT. billi attivitajiet differenti relatati mal-ekonomija blu fi spazju wieħed jiġġeneraw kunflitti ta' kompetizzjoni, tniġġis u ġestjoni tal-ispazju tal-baħar li jaffettwaw l-aktar l-attivitajiet tas-sajd, b'mod partikolari s-sajd fuq skala żgħira u l-komunitajiet kostali; billi l-ippjanar tal-ispazju marittimu huwa kruċjali biex jiġu evitati kunflitti dejjem akbar fil-kompetizzjoni u fil-ġestjoni tal-ispazju tal-baħar;

AU. billi, permezz tal-pjanijiet tal-ispazju marittimu tagħhom, l-Istati Membri għandu jkollhom l-għan li jikkontribwixxu għall-iżvilupp sostenibbli tas-setturi tal-enerġija fil-baħar, tat-trasport marittimu, tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura, u l-preservazzjoni, il-protezzjoni u t-titjib tal-ambjent, inkluża r-reżiljenza għall-impatti tat-tibdil fil-klima; billi, f'dan ir-rigward, l-interessi tas-sajd u tal-akkwakultura għandhom jingħataw attenzjoni speċjali u ma għandhomx jiġu marġinalizzati hekk kif l-Istati Membri jkomplu l-ħidma u r-reviżjonijiet sussegwenti tagħhom tal-pjanijiet tal-ispazju marittimu nazzjonali;

AV. billi l-għan tal-Ftehim ta' Pariġi huwa li jillimita t-tisħin globali għal ferm inqas minn 2 °C, preferibbilment għal 1,5 °C, meta mqabbel mal-livelli preindustrijali;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

AW. billi r-Rapport Speċjali tal-Grupp Intergovernattiv ta' Esperti dwar it-Tibdil fil-Klima dwar l-Oċean u l-Krijosfera fil-Kuntest tat-Tibdil fil-Klima juri l-benefiċċji li jinkisbu meta l-għarfien xjentifiku jingħaqad mal-għarfien lokali u indiġenu biex tittejjeb ir-reżiljenza;

AX. billi l-UE għandha l-għan li ssir newtrali għall-klima sa mhux aktar tard mill-2050, f'konformità mal-objettivi tal-Patt Ekoloġiku; billi l-UE pproponiet il-mira li l-emissjonijiet ta' gassijiet serra jitnaqqsu b'tal-inqas 55 % sal-2030; billi l-enerġija tal-baħar hija waħda mill-għażliet li l-Istati Membri jistgħu jagħżlu biex jilħqu din il-mira; billi għandu jkollha rwol ewlieni fl-ilħuq ta' dawn l-objettivi permezz ta' approċċ integrat li jqis it-tliet pilastri tas-sostenibbiltà;

AY. billi jeħtieġ li titfassal proposta għal miri legalment vinkolanti għar-restawr tan-natura fil-qafas tal-istrateġija tal-UE għall-bijodiversità għall-2030 f'konformità mal-objettiv tal-protezzjoni ta' 30 % taż-żona marittima tal-UE, li minnha 10 % għandhom ikunu soġġetti għal miżuri stretti ta' konservazzjoni;

AZ. billi hemm bżonn ta' linji gwida speċifiċi u ppjanar sod għal kull wieħed mir-reġjuni marittimi tal-UE fir-rigward tal-objettivi li għandhom jintlaħqu fiż-żoni ta' konservazzjoni tal-baħar;

BA. billi r-reġjuni ultraperiferiċi huma laboratorji naturali ġenwini, rikki fil-bijodiversità u huma santwarji naturali reali li jeħtieġu protezzjoni urġenti, speċjalment minħabba n-natura tagħhom li hija l-aktar arċipelaġika u b'żoni kostali sinifikanti;

BB. billi l-ġestjoni tal-ekosistemi tirrikjedi approċċ olistiku li jqis il-kawżi kollha tat-telfien tal-bijodiversità, bħat-tibdil fil-klima, l-aċidifikazzjoni tal-oċeani, id-dehra ta' speċijiet aljeni, l-erożjoni kostali, eċċ.; billi huwa meħtieġ li jkun hemm viżjoni globali, qafas u approċċ ibbażat fuq l-ekosistema għall-ġestjoni u l-konservazzjoni tar-riżorsi tal-baħar;

BC. billi t-tibdil fil-klima qiegħed ibiddel dejjem aktar ix-xejriet ta' distribuzzjoni u tal-migrazzjoni tad-diversi speċijiet ta' ħut u jolqot is-sajd fuq skala żgħira fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw li huma aktar vulnerabbli għall-effetti tiegħu;

BD. billi s-sajd illegali huwa theddida kbira għar-riżorsi tal-baħar, peress li jnaqqas l-istokkijiet tal-ħut, jeqred il-ħabitats tal-baħar billi joħloq kompetizzjoni inġusta u jpoġġi l-għajxien tal-komunitajiet kostali u s-sajd fil-gżejjer f'riskju;

BE. billi huwa essenzjali li l-Istati Membri jimplimentaw reġim tal-UE għall-kontroll tas-sajd li jkun sempliċi, trasparenti u effettiv sabiex jiġi żgurat li jintlaħqu l-miri tas-sostenibbiltà tas-settur;

BF. billi, fir-rigward tad-diversifikazzjoni tal-konsum, titjib fit-traċċabbiltà flimkien ma' aċċess għall-informazzjoni dwar il-valuri nutrizzjonali, il-provenjenza u l-post tal-produzzjoni huwa fundamentali għall-imġiba tal-konsumatur;

Approċċ globali għall-ekonomija blu tal-UE

1. Jilqa' l-istrateġija l-ġdida tal-Kummissjoni għal ekonomija blu tal-UE sostenibbli; jesprimi dispjaċir, madankollu, għan-nuqqas ta' objettivi speċifiċi għal setturi differenti, b'mod partikolari s-sajd u l-akkwakultura bħala setturi importanti fl-ekonomija blu; jirrimarka li proposti leġiżlattivi u pjanijiet ta' azzjoni ġodda dejjem iridu jkunu bbażati fuq l-aħjar għarfien xjentifiku disponibbli u fuq valutazzjonijiet tal-impatt ambjentali, soċjali u ekonomiku;

2. Jappella għal definizzjoni wiesgħa tal-ekonomija blu li tinkludi l-attivitajiet settorjali u intersettorjali kollha relatati mal-oċeani, l-ibħra u ż-żoni kostali, inklużi attivitajiet ta' appoġġ dirett u indirett, u li fihom is-settur tas-sajd jitqies kif xieraq; jiġbed l-attenzjoni għall-importanza trażversali tal-innovazzjoni għal dawn l-attivitajiet kollha, kemm jekk ikunu tradizzjonali kif ukoll jekk emerġenti;

3. Jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li jiġi promoss approċċ integrat għas-setturi differenti tal-ekonomija blu, li jirrikonoxxi u jirrispetta l-prijoritajiet tal-Istati Membri differenti u jappoġġjahom fl-iżvilupp ta' dawn il-prijoritajiet;

4. Jenfasizza l-fatt li s-settur tal-ekonomija blu għandu rwol kruċjali, b'mod partikolari fir-reġjuni ultraperiferiċi, u jista' jikkontribwixxi sabiex itaffi t-tibdil fil-klima, jippromwovi soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura u jtejjeb l-użu ta' riżorsi marittimi u akkwatiċi;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

5. Jiġbed l-attenzjoni għax-xejriet negattivi u d-deterjorament ċar ta' wħud mis-setturi aktar tradizzjonali tal-ekonomija blu (bħal fosthom is-sajd u l-bini u t-tiswija tal-vapuri), speċjalment f'reġjuni fejn għandhom rwol ta' attivitajiet ta' ankra awtentiċi, li jixprunaw l-attivitajiet ekonomiċi kemm upstream kif ukoll downstream, joħolqu l-impjiegi u jippromwovu l-iżvilupp; iqis li kwalunkwe strateġija tal-ekonomija blu ma għandhiex twarrab dawn l-attivitajiet u r-reġjuni, u għandha tenfasizza l-potenzjal tal-innovazzjoni fit-treġġigħ lura tad-deterjorament irreġistrat;

6. Jenfasizza li t-trawwim tal-ekonomija blu huwa essenzjali biex l-ekonomija kollha kemm hi terġa' tingħata l-ħajja u jitreġġgħu lura l-aspetti ekonomiċi u soċjali ta' diversi setturi, bħat-trasport u t-turiżmu, li ġew affettwati severament mill-pandemija tal-COVID-19;

7. Jappella għal implimentazzjoni mtejba u aktar ikkoordinata tal-istrumenti finanzjarji kollha disponibbli, inklużi l-fondi strutturali u ta' investiment, biex tiġi promossa aħjar l-istrateġija għall-ekonomija blu;

8. Jistieden lill-Kummissjoni, f'koordinazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, tkejjel il-ħtiġijiet speċifiċi tas-settur tas-sajd fil-kuntest tal-finanzjament tal-ekonomija blu (fil-livell settorjali, reġjonali, nazzjonali u Ewropew) bil-għan li twettaq il-potenzjal tagħha ta' tkabbir u ħolqien tal-impjiegi;

9. Jisħaq li l-iżvilupp tal-ekonomija blu jirrikjedi investiment akbar fl-għarfien u li sabiex jittejjeb l-fehim tal-ambjent marittimu, l-UE u l-Istati Membri jeħtiġilhom jipprovdu finanzjament sostanzjali skont arranġamenti għall-kontinwità u l-prevedibbiltà matul fuq perjodu ta' żmien twil;

10. Jenfasizza l-ħtieġa ta' appoġġ finanzjarju xieraq għall-ekonomija blu biex jippermetti investimenti fuq skala kbira fir-riċerka, fit-teknoloġija u fl-infrastruttura fil-livell tal-UE u tal-Istati Membri; jistieden lill-Kummissjoni u lill-industrija, għalhekk, jevalwaw il-benefiċċju tal-istabbiliment ta' sħubijiet tal-UE għat-trasport marittimu, inkluż mas-settur privat, fil-livell tal-UE u dak internazzjonali sabiex jiġu indirizzati l-isfidi attwali tal-kummerċ internazzjonali u tal-katina tal-provvista, jitrawmu l-innovazzjoni u l-kompetittività fis-settur, ikun hemm kontribut għad-dekarbonizzazzjoni, tinħoloq infrastruttura għall-enerġija mix-xatt, għat-tagħbija u għall-provvista ta' fjuwils alternattivi fil-portijiet u fit-terminals tal-merkanzija, u jiġu żviluppati pjanijiet għall-immaniġġjar tal-iskart għall-portijiet tal-Atlantiku, tal-Mediterran u tal-Baltiku; jilqa' għalhekk l-istabbiliment tas-Sħubija Ewropea għal ekonomija blu newtrali għall-klima, sostenibbli u produttiva, li għandha l-għan li tallinja l-prijoritajiet nazzjonali, reġjonali u tal-UE għar-riċerka u l-innovazzjoni;

11. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jistabbilixxu proġetti ġodda u strumenti ġodda għall-partijiet ikkonċernati kollha tal-ekonomija blu biex jibbażaw l-attivitajiet tagħhom fuq l-użu responsabbli u sostenibbli tar-riżorsi naturali, id-dekarbonizzazzjoni u l-ekonomija ċirkolari; jenfasizza li l-ekonomija blu sostenibbli trid tiżviluppa fi ħdan il-limiti ekoloġiċi, tkun ibbażata fuq parir xjentifiku u trawwem ambjent tal-baħar b'saħħtu;

12. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġi implimentat approċċ integrat u bbażat fuq l-ekosistema għas-setturi kollha tal-ekonomija blu;

13. Jistieden lill-Kummissjoni tipproponi inizjattivi leġiżlattivi u mhux leġiżlattivi, ibbażati fuq it-twettiq ta' valutazzjonijiet tal-impatt xierqa ta' dawn l-inizjattivi fuq is-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura, u l-iżgurar li l-ekonomija blu ssir il-pilastru bażiku biex jintlaħqu l-objettivi ġenerali tal-Patt Ekoloġiku Ewropew u l-istrateġiji sussegwenti relatati tal-UE; jisħaq li t-trasformazzjoni li l-ekonomija blu jeħtieġ li tgħaddi minnha se tixpruna l-innovazzjoni u tistimula l-ħolqien tal-impjiegi u l-opportunitajiet ekonomiċi;

14. Jenfasizza li l-komunitajiet kostali u dawk dipendenti mill-oċeani jistgħu jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' settur tal-ekonomija blu sostenibbli li jqis iċ-ċirkostanzi u l-ħtiġijiet speċifiċi tagħhom; jenfasizza li jistgħu jmexxu proġetti pilota varjati, bħal dwar it-teknoloġiji tal-enerġija tal-baħar, l-iżvilupp ta' attivitajiet ibbażati fuq in-natura u l-kontribut ta' sajd u akkwakultura sostenibbli għal sistemi tal-ikel tajbin għas-saħħa, reżiljenti u sikuri;

15. Iqis li l-komunitajiet kostali u tal-gżejjer, b'mod partikolari dawk involuti fis-sajd, għandhom ikunu involuti bis-sħiħ f'kull stadju fl-iżvilupp tal-ekonomija blu, u dan huwa kundizzjoni essenzjali għat-twettiq tal-potenzjal tagħha f'termini ta' innovazzjoni, impjiegi, prosperità u żvilupp sostenibbli;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

16. Jissottolinja li huwa meħtieġ approċċ olistiku għas-setturi kollha tal-ekonomija blu li jqis kif xieraq l-interkonnessjonijiet tagħhom biex jiġi żgurat li l-attivitajiet ta' settur wieħed ma jfixklux jew joħolqu kunflitti mal-attivitajiet ta' settur ieħor; jinnota li dan huwa rilevanti wkoll għall-protezzjoni tal-ambjent tal-baħar; jisħaq fuq il-ħtieġa ta' ppjanar tal-ispazju marittimu kollaborattiv, inklużiv u transsettorjali; jisħaq, f'dan ir-rigward, fuq l-importanza ta' ppjanar tal-ispazju marittimu effettiv u bbażat fuq l-ekosistema għall-ilħuq tal-objettivi ekoloġiċi, soċjali u ekonomiċi, fost l-oħrajn, fil-kuntest tat-tranżizzjoni lejn soċjetà newtrali għall-klima; huwa tal-fehma li l-ippjanar tal-ispazju marittimu se joħloq sinerġiji bejn is-setturi u jissalvagwardja l-għajxien tas-sajjieda; jesprimi dispjaċir għall-fatt li l-maġġoranza tal-Istati Membri dewmu l-istabbiliment ta' pjanijiet tal-ispazju marittimi kif meħtieġ skont id-Direttiva 2014/89/UE; jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li r-rieżami tad-Direttiva fl-2022 jiġi ppreżentat fil-ħin u li takkumpanjah b'inizjattivi korrettivi, fejn meħtieġ;

17. Jissottolinja li l-inizjattivi li se jwasslu l-viżjoni l-ġdida tal-ekonomija blu sostenibbli fl-UE jridu jqisu l-interazzjonijiet bejn l-art u l-baħar;

18. Jenfasizza l-importanza li jiġu stabbiliti arranġamenti ta' sħubija bilaterali ma' pajjiżi terzi, b'mod partikolari ftehimiet għal sħubijiet tas-sajd sostenibbli u l-ġlieda kontra s-sajd illegali, mhux irrappurtat u mhux irregolat (IUU); jisħaq li l-arranġamenti ta' sħubija bilaterali għandhom ifittxu li jikkonformaw mal-ogħla kriterji ta' sostenibbiltà ambjentali, ekonomika u soċjali u jkunu bbażati fuq l-aħjar parir xjentifiku disponibbli;

19. Jinsab imħasseb bil-każijiet ta' sajd IUU barra mill-ilmijiet tal-UE; ifakkar fil-fatt li s-sajd IUU, iffaċilitat mill-prattika tal-bnadar ta' konvenjenza, jagħmel ħsara lis-sigurtà tal-ikel u lill-għajxien tal-popolazzjonijiet fil-pajjiżi kostali, filwaqt li jikkostitwixxi art fertili għall-piraterija; jitlob sistema globali b'saħħitha ta' sanzjonijiet deterrenti u approċċ multidirezzjonali għall-ġlieda kontra s-sajd IUU; jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġi llimitat l-użu tal-bnadar ta' konvenjenza u l-bdil tal-bandiera kif ukoll li jiġi indirizzat it-trażbord fuq il-baħar, sakemm dawn ikunu għodda importanti biex jingħalqu l-lakuni marbuta mal-IUU; jistieden lill-UE, fuq livell aktar ġenerali, issaħħaħ il-bini tal-kapaċitajiet tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni billi trawwem il-kooperazzjoni bejn l-aġenziji nazzjonali, iżżid il-kooperazzjoni internazzjonali, ittejjeb is-sorveljanza tal-aġenti tas-sajd fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw bl-appoġġ mill-UE u tappoġġja ċ-ċentri u t-task forces reġjonali tal-monitoraġġ, il-kontroll u s-sorveljanza;

20. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġi miġġieled is-sajdIUU b'mod li jkun kontinwu, effettiv u komprensiv; jistieden lill-Kummissjoni tirrieżamina d-diskussjonijiet tagħha mal-istati tal-karta safra; jenfasizza l-importanza tat-traċċabbiltà tal-prodotti u l-projbizzjoni fuq l-importazzjoni ta' prodotti tal-baħar idderivati mis-sajd illegali; jistieden lill-Istati Membri jieħdu approċċ ġenwinament strett għall-ħatt l-art ta' dgħajjes minn pajjiżi terzi suspettati;

21. Jisħaq fuq l-importanza li jissaħħaħ id-djalogu mal-pajjiżi li jmissu mal-Mediterran, b'mod partikolari dawk fuq ix-xatt tan-Nofsinhar tiegħu, u li tingħata spinta lill-finanzjament għal-linji tal-proġetti li jimmiraw il-kooperazzjoni internazzjonali fis-setturi tal-ekonomija blu (Interreg Next Med, il-Programm Interreg Euro-MED 2021-2027, Switch Med, eċċ.);

22. Jisħaq li xi flotot minn barra l-UE, is-sajd fl-istess żoni u l-esportazzjoni ta' prodotti tas-sajd lejn is-suq Ewropew għandhom standards ta' sostenibbiltà aktar baxxi, li jaffettwaw b'mod negattiv il-kompetittività tas-sajjieda Ewropej;

23. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġu stabbiliti kundizzjonijiet ekwi mal-prodotti importati minn pajjiżi terzi, filwaqt li jiġi żgurat li l-prodotti kollha tas-sajd u tal-akkwakultura kkunsmati fl-UE jiġu prodotti minn sistemi tal-ikel sostenibbli u jikkonformaw mal-objettivi tal-Patt Ekoloġiku; Jistieden lill-Kummissjoni tadotta l-miżuri kollha meħtieġa biex tiggarantixxi ambjent ta' kompetizzjoni ġusta ġenerali fi ħdan il-qafas tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ u speċifikament fil-ftehimiet kummerċjali tal-UE;

24. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jkomplu jsaħħu d-drittijiet u l-kundizzjonijiet tax-xogħol ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jaħdmu fuq bastimenti tal-UE, kif ukoll jiżguraw paga deċenti għal dawk kollha li jaħdmu fis-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura u għas-setturi l-oħra kollha tal-ekonomija blu;

25. Jissottolinja l-ħtieġa li tissaħħaħ il-kollaborazzjoni u li jiġu kkoordinati azzjonijiet ma' fora multilaterali li għaddejjin bħalissa, bħall-Konvenzjoni Qafas tan-NU dwar it-Tibdil fil-Klima, il-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika, kif ukoll l-Aġenda tal-2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli u proċessi internazzjonali u multilaterali relatati oħrajn, biex jiġu promossi l-protezzjoni, il-konservazzjoni, il-ġestjoni sostenibbli u r-restawr tal-bijodiversità tal-baħar u tal-ilma ħelu, filwaqt li jikkontribwixxu għal SDGs oħrajn; jisħaq li l-COP15 f'Kunming, iċ-Ċina, toffri opportunità tajba biex jintlaħaq qbil dwar miżuri globali f'dan ir-rigward;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

26. Jieħu nota tal-objettiv tal-protezzjoni ta' 30 % tal-oċeani tal-pjaneta sal-2030, iżda jwissi li dan ma għandux isir a skapitu tas-sigurtà tal-ikel, tas-sajjieda u tal-produtturi tal-akkwakultura, tal-popli indiġeni u tal-komunitajiet lokali;

27. Jilqa' l-impenn tal-Kummissjoni għad-deżinjazzjoni ta' tliet żoni tal-baħar protetti kbar fl-Oċean tan-Nofsinhar; jesprimi dispjaċir li l-Kummissjoni għall-Konservazzjoni tar-Riżorsi Ħajjin tal-Baħar Antartiku (CCAMLR) għal darb'oħra naqset milli tilħaq ftehim dwar dawn iż-żoni protetti fl-2021;

28. Jenfasizza r-rwol tal-awtoritajiet lokali u reġjonali bħala responsabbli biex jgħinu fl-identifikazzjoni u d-deżinjazzjoni, mal-Istati Membri, ta' żoni protetti tal-baħar addizzjonali;

29. Ifakkar fil-fatt li korp li qed jikber ta' riċerka, b'mod partikolari mir-Rapport Speċjali tal-Grupp Intergovernattiv ta' Esperti dwar it-Tibdil fil-Klima dwar l-Oċean u l-Krijosfera f'kuntest ta' Klima li qed Tinbidel, juri li l-objettivi għall-bijodiversità u l-mitigazzjoni u l-adattament għat-tibdil fil-klima jintlaħqu aħjar meta s-sajjieda u l-komunitajiet lokali jkollhom kontroll dirett fuq il-ġestjoni tar-riżorsi li jiddependu minnhom; jisħaq fuq il-fatt li l-ekosistemi ġestiti mill-komunitajiet kostali huma fost dawk l-aktar rikki u l-aktar produttivi u jikkontribwixxu wkoll għall-adattament taż-żoni kostali għall-konsegwenzi tat-tibdil fil-klima; jenfasizza r-riskji ta' ħtif tal-oċeani marbuta mal-ippjanar tal-ispazju marittimu; jisħaq, għalhekk, fuq il-ħtieġa li jiġi assigurat is-sajd fuq skala żgħira, li tiġi żgurata l-governanza responsabbli tal-pussess u li l-benefiċjarji tal-impriżi tal-UE li joperaw fis-settur tal-ekonomija blu jinżammu responsabbli jekk l-attivitajiet tagħhom jiksru d-drittijiet tal-bniedem;

30. Jistieden lill-UE u lill-pajjiżi sħab jiddependu mill-għarfien espert indiġenu fl-istrateġiji tagħhom għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u jippromwovu b'mod attiv il-ġestjoni parteċipattiva, li wriet l-effikaċja tagħha biex iżżid ir-reżiljenza tal-komunitajiet kostali;

31. Iqis li l-governanza internazzjonali tal-oċeani għandha tadotta approċċ intersettorjali għall-ekonomija blu, filwaqt li tiżgura trattament ugwali għall-attivitajiet ekonomiċi marittimi kollha; jappoġġja l-oċean li qed jiġi rikonoxxut bħala assi kondiviż tal-umanità, u jitlob ftehimiet ta' sħubija dwar is-sajd sostenibbli (SFPAs) li dejjem ikunu konformi mal-SDGs tal-2030, mal-obbligi u l-objettivi ambjentali tal-UE u mal-obbligi u l-objettivi tal-PKS;

32. Jesprimi tħassib li l-appoġġ settorjali pprovdut mill-SFPAs ħafna drabi ma jkunx ta' benefiċċju dirett għall-komunitajiet tas-sajd u kostali lokali f'pajjiżi terzi u jistieden, għalhekk lill-Kummissjoni torbot l-SFPAs mill-qrib mal-programmazzjoni tal-UE għall-iżvilupp sostenibbli;

33. Jenfasizza li l-SFPAs iridu jsiru għodda għall-iżvilupp tal-ekonomiji blu lokali; iqis li, minħabba data insuffiċjenti, huwa diffiċli li ssir evalwazzjoni ta' kemm l-SFPAs jikkontribwixxu biex jinkisbu l-SDGs fil-pajjiżi sħab; iħeġġeġ lill-UE żżid l-obbligi ta' trasparenza, il-ġbir tad-data (b'mod partikolari dwar il-qabdiet, ir-reġistrazzjonijiet tal-bastimenti u l-kundizzjonijiet ta' xogħol) u ta' rapportar fl-SFPAs u tistabbilixxi bażi tad-data soċjoekonomika ċentralizzata tal-bastimenti kollha tal-UE, ikun fejn ikun il-post fejn joperaw;

34. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġu inklużi l-partijiet ikkonċernati kollha fin-negozjati tal-SFPA u matul il-perjodu ta' implimentazzjoni tagħhom u li jiġi żgurat li jitqiesu l-bżonnijiet tal-komunitajiet li l-aktar intlaqtu minn dawn is-sħubijiet;

35. Jiddeplora n-nuqqas ta' monitoraġġ tal-implimentazzjoni u tal-użu korrett tal-finanzjament; huwa inkwetat minħabba l-fatt li l-appoġġ settorjali fl-ambitu tal-SFPAs ħafna drabi ma jġibx benefiċċju dirett lis-sajjieda fuq skala żgħira; jistieden lill-Kummissjoni torbot mill-qrib l-SFPAs mal-għajnuna għall-iżvilupp tal-UE, bil-għan li jitjieb il-valur miżjud għall-komunitajiet kostali; jistieden, barra minn hekk, lill-Kummissjoni tippubblika, b'mod proattiv, ir-rapporti annwali dwar il-modi kif jintuża l-appoġġ settorjali sabiex jiġi ttraċċat aħjar l-użu tal-flus pubbliċi tal-UE;

36. Jilqa' r-rwol tal-konvenzjonijiet marittimi reġjonali u tal-organizzazzjonijiet reġjonali dwar il-ġestjoni tas-sajd (RFMOs); jistieden lill-Kummissjoni tressaq mandati ambizzjużi għall-RFMOs bil-għan li tipproteġi r-riżorsi tas-sajd fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw u fl-ibħra internazzjonali, b'mod partikolari bis-saħħa tat-titjib tal-ġestjoni tal-istokkijiet għal speċijiet bħat-tonn tropikali, bit-tnaqqis tal-qbid skartat, bl-applikazzjoni tal-approċċ ta' prekawzjoni biex tiġi żgurata l-konservazzjoni tal-ispeċijiet fil-periklu u tal-ekosistemi tal-baħar vulnerabbli, kif ukoll bit-titjib tad-data disponibbli, tal-konformità u tat-trasparenza tat-teħid ta' deċiżjonijiet;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

37. Jitlob, fuq livell aktar ġenerali, li jitjiebu l-prattiki tal-ġestjoni tas-sajd u tal-monitoraġġ u l-iżvilupp ta' ekotikkettar u ta' teknoloġiji ġodda bħall-blockchain, sabiex tittejjeb it-traċċabbiltà tal-prodotti;

38. Jistieden lill-UE tforni assistenza teknika lill-produtturi tal-pajjiżi li qed jiżviluppaw, speċjalment lill-produtturi fuq skala żgħira;

39. Ifakkar fil-fatt li l-Istati kollha involuti fis-sajd fl-Afrika tal-Punent għandhom jistabbilixxu RFMO – b'mod partikolari għall-isfruttament tal-istokkijiet komuni, bħal dawk ta' ħut pelaġiku żgħir – kif mitlub mid-dritt internazzjonali, mil-liġijiet nazzjonali rilevanti, mill-politiki tas-sajd pan-Afrikani u reġjonali u minn strumenti oħra; jemmen li din is-sistema ta' ġestjoni għandha tkun konformi ma' approċċ ta' prekawzjoni u bbażat fuq l-ekosistema, li jiżgura li l-qabdiet totali permissibbli jibqgħu fi ħdan il-limiti bijoloġiċi sikuri;

40. Iħeġġeġ lill-UE tippromwovi u tipproteġi b'mod effikaċi s-sajd fuq skala żgħira fl-Afrika, li huwa s-sors ewlieni ta' għajxien mill-oċean, bħala pedament tat-taskforce futura blu bejn l-UE u l-Afrika, bħall-finanzjament tal-implimentazzjoni tal-linji gwida internazzjonali tal-FAO dwar sajd sostenibbli fuq skala żgħira;

41. Jisħaq li l-produzzjoni ta' frakass tal-fdal tal-ħut u ta' żejt tal-ħuta, fost fatturi oħra, tista' tikkontribwixxi għas-sajd eċċessiv fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw, b'mod partikolari fl-Afrika tal-Punent; jappella għal miżuri obbligatorji ta' diliġenza dovuta biex jiġi żgurat li l-katina tal-provvista kollha tal-industrija tal-prodotti tal-baħar tkun ġusta, għalkollox traċċabbli, ma tużax prodotti minn sajd IUU u ma tkunx marbuta ma' ksur tad-drittijiet tal-bniedem, inkluż traffikar ta' bnedmin u skjavitù;

42. Jilqa' r-rwol tal-konvenzjonijiet tal-baħar reġjonali u tal-RFMOs fit-tisħiħ tal-governanza abbażi tal-aħjar għarfien xjentifiku disponibbli, li għandu jkun faċilment disponibbli għall-operaturi kollha;

43. Jistieden lill-Kummissjoni tressaq mandati ambizzjużi fl-RFMOs bil-għan li tipproteġi r-riżorsi tas-sajd fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw u fl-ilmijiet internazzjonali, b'mod partikolari fir-rigward tat-titjib tal-ġestjoni tal-istokkijiet għal speċijiet bħat-tonn tropikali, it-tnaqqis tal-qbid skartat, bl-applikazzjoni tal-approċċ ta' prekawzjoni biex tiġi protetta l-konservazzjoni tal-ispeċijiet fil-periklu, tal-ekosistemi tal-baħar vulnerabbli (VMEs), kif ukoll bit-titjib tad-disponibbiltà tad-data, tal-konformità u tat-trasparenza tat-teħid ta' deċiżjonijiet;

44. Jistieden lill-Kummissjoni tfittex u tippromwovi b'mod attiv l-integrazzjoni tal-għanijiet ta' adattament għall-klima, u l-mitigazzjoni tagħha, fl-SFPAs tagħha u fit-teħid ta' deċiżjonijiet tal-RFMO;

45. Jistieden lill-UE u lill-Istati Membri jintensifikaw l-isforzi tagħhom biex itejbu l-governanza globali tas-sajd, b'mod partikolari permezz ta' mekkaniżmi bħall-Inizjattiva għat-Trasparenza tas-Sajd (FiTI);

46. Ifakkar fil-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi bbażata fuq l-aħjar parir xjentifiku disponibbli u l-aħjar valutazzjonijiet tal-impatt soċjoekonomiku li trid tkun prijorità ewlenija għall-ilħuq tal-għanijiet tal-aġenda strateġika tal-UE u trid tkun ukoll inkluża fi ftehimiet ta' sħubija bilaterali;

47. Jenfasizza li l-ekonomija blu tinkludi bosta attivitajiet minbarra l-attivitajiet tradizzjonali, li l-iżvilupp ta' attivitajiet ġodda dejjem għandu jkun akkumpanjat minn studji tal-impatt, u li jrid jiġi adottat approċċ xjentifiku trasparenti kif ukoll konsultazzjonijiet effettivi u parteċipazzjoni ugwali mis-setturi kollha affettwati, biex tiġi ffaċilitata l-organizzazzjoni sostenibbli ta' dawn l-attivitajiet fi ħdan l-ekonomija blu;

48. Jenfasizza li s-settur marittimu huwa rabta ewlenija għall-konnettività internazzjonali, għas-sistema ta' negozjar globali, għall-ekonomija tal-UE, għall-kompetittività tagħha u għar-reġjuni tal-UE; jisħaq fuq l-importanza li jissaħħaħ ir-rwol tal-portijiet, il-ħtieġa ta' investimenti f'infrastruttura intelliġenti u l-iżvilupp u l-ġestjoni tal-portijiet, li għandhom ikomplu jżidu l-kapaċità tagħhom li jakkomodaw it-tkabbir tal-kummerċ;

49. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jinvestu f'portijiet li jinsabu tul il-kosta tal-UE biex jiffukaw fuq konnessjonijiet neqsin maż-żona ta' kummerċ, bl-objettivi ġenerali li t-trasport isir aktar reżiljenti u li l-portijiet jinbidlu fi pjattaformi loġistiċi u raggruppamenti strateġiċi għat-trasport multimodali, il-ġenerazzjoni, il-ħżin u d-distribuzzjoni tal-enerġija u t-turiżmu; jisħaq fuq l-importanza li tiġi inkluża miżura bbażata fuq is-suq bħala għan tal-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali għat-tnaqqis tal-gassijiet serra mit-trasport marittimu sabiex tiġi implimentata skema ta' kumpens għal emissjonijiet ta' karbonju fit-tbaħħir internazzjonali u jiġi żgurat perkors realistiku għat-tnaqqis tal-emissjonijiet;

50. Jenfasizza li l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar strateġija ta' mobbiltà sostenibbli u intelliġenti għandha l-għan li tqiegħed fis-suq l-ewwel bastimenti b'emissjonijiet żero sal-2030, u li l-UE diġà ffinanzjat riċerka sostanzjali dwar l-ibridizzazzjoni u l-elettrifikazzjoni tal-bastimenti permezz ta' Orizzont 2020; jistieden lill-Kummissjoni tkompli ssaħħaħ l-appoġġ tagħha għal bastimenti elettriċi għal rotot qosra;

51. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jtemmu proġetti prijoritarji inkluż fin-Network Trans-Ewropew tat-Trasport (TEN-T) għaż-żoni tal-Baħar Atlantiku, Mediterran u Baltiku, speċjalment f'żoni transfruntiera u bħala parti minn linji gwida futuri tat-TEN-T u l-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa 2021-2027, sabiex jiġi promoss, simplifikat u investit finanzjament adegwat fl-iżvilupp sħiħ ta' awtostradi tat-TEN-T tal-baħar biex jiġi integrat aħjar it-trasport marittimu fuq distanzi qosra għad-distribuzzjoni tal-merkanzija b'mod usa' permezz ta' portijiet li jgħaqqdu l-gżejjer mal-art kontinentali u sistema ta' trasport multimodali komprensiva; jisħaq li huwa essenzjali li jinħolqu ktajjen tat-trasport bla xkiel u sostenibbli għall-passiġġieri u l-merkanzija fil-modi kollha tat-trasport, u b'mod partikolari t-trasport bil-ferrovija, bil-baħar u fl-ilmijiet navigabbli interni; jemmen li l-proġetti għandhom jagħtu attenzjoni partikolari lill-ħtiġijiet tal-konnettività u l-aċċessibbiltà tar-reġjuni periferali, insulari u ultraperiferiċi fiż-żoni tal-Baħar Atlantiku, tal-Mediterran u tal-Baltiku;

52. Jenfasizza li l-portijiet jistgħu jintużaw biex jagħtu spinta lill-ekonomija blu, peress li għandhom rwol ewlieni fl-attivitajiet ekonomiċi ta' dan is-settur, u jiżguraw it-tranżizzjoni tiegħu lejn mobbiltà sostenibbli u intelliġenti f'konformità mal-prinċipji tal-Patt Ekoloġiku Ewropew; jistieden lill-Kummissjoni talloka mill-ġdid aktar finanzjament tal-UE għat-titjib tal-effiċjenza tat-trasport, l-aċċessibbiltà ewlenija tal-portijiet tat-TEN-T u għat-tnaqqis tal-ispejjeż, inkluż l-investiment fit-tħammil kontinwu, l-approfondiment tal-kanali u miżuri oħra ta' bini tal-kapaċitajiet f'portijiet magħżula; ifakkar lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri li huwa meħtieġ aktar investiment fl-infrastruttura portwarja sostenibbli u intelliġenti biex il-portijiet ikunu jistgħu jsiru ċentri ta' mobbiltà u trasport multimodali, kif ukoll ċentri tal-enerġija għal sistemi tal-elettriku integrati, għall-idroġenu u fjuwils alternattivi oħra, u jiġu ttestjati siti għall-użu mill-ġdid tal-iskart u l-ekonomija ċirkolari;

53. Jawgura lill-Port ta' Vigo li huwa l-port pijunier tal-UE li implimenta l-ewwel l-Istrateġija Ewropea għat-Tkabbir Blu;

54. Jilqa' l-inizjattiva tan-Network tal-Portijiet tas-Sajd Blu tal-FAO, li għandha l-għan li tfassal linji gwida dwar l-aħjar prattika internazzjonali għall-portijiet tas-sajd li jinsabu fil-proċess ta' tranżizzjoni lejn mudelli tal-ekonomija blu, sabiex tittejjeb is-sostenibbiltà tagħhom billi jiġi protett l-ambjent u jiġu promossi l-benefiċċji soċjali u ekonomiċi; jappoġġja lill-FAO fl-istabbiliment ta' uffiċċju permanenti fil-Port ta' Vigo biex tiżviluppa u timmaniġġja Network Globali tal-Portijiet Blu;

Reżiljenza, kompetittività u impjiegi

55. Jirrikonoxxi li l-isforzi ta' rkupru tal-UE jridu jkunu ffukati fuq objettivi ta' sostenibbiltà, kompetittività u t-tkabbir; jisħaq fuq il-ħtieġa ta' strumenti ta' finanzjament sostenibbli biex jixprunaw din it-tranżizzjoni, inkluż permezz tat-tisħiħ tal-investiment pubbliku u privat;

56. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jappoġġjaw l-iżvilupp sostenibbli ta' ktajjen tal-valur tas-sajd u tal-akkwakultura fuq skala żgħira, mis-sajjied sal-konsumatur, billi jippromwovu l-armonizzazzjoni ta' metodi tas-sajd u tal-akkwakultura selettivi, mhux qerrieda u effiċjenti fl-użu tal-enerġija, billi jiffaċilitaw l-iskambju ta' għarfien mal-komunità tar-riċerka tal-UE u billi jippromwovu metodi ta' kummerċjalizzazzjoni sostenibbli għall-prodotti tas-sajd, filwaqt li jnaqqsu l-piżijiet amministrattivi;

57. Jenfasizza l-ħtieġa li jiġi rikonoxxut il-valur soċjoekonomiku tas-sajd rikreattiv u l-kontribut tiegħu għal ekonomija blu sostenibbli fl-UE; jenfasizza l-ħtieġa ta' aktar data u data aħjar dwar is-sajd rikreattiv, inkluż il-kontribut tiegħu għas-settur tat-turiżmu, l-interazzjonijiet tiegħu ma' sajjieda fuq skala żgħira, l-impatti ambjentali tiegħu, kif ukoll l-importanza soċjoekonomika tiegħu;

58. Jenfasizza l-importanza tas-sajd kostali fuq skala żgħira għall-ekonomija blu u għall-identità kulturali tal-komunitajiet fir-reġjuni kostali u fil-gżejjer;

59. Jistieden lill-Istati Membri jimplimentaw bis-sħiħ kriterji trasparenti u oġġettivi kif stabbilit fl-Artikolu 17 tal-PKS meta jallokaw l-opportunitajiet tas-sajd;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

60. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jieħdu l-miżuri meħtieġa biex itejbu l-ġbir tad-data dwar is-sajd rikreattiv fil-baħar u fil-passaġġi fuq l-ilma ħelu u salmastru interni, filwaqt li jiġi kkunsidrat l-impatt ambjenti u l-valur soċjoekonomiku ta' din l-attività, sabiex tiġi żgurata l-ġestjoni ġusta u bilanċjata tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura, u jiġi mħeġġeġ investiment akbar fl-iżvilupp ta' attivitajiet tal-komunità kostali;

61. Jisħaq fuq l-importanza ta' ppjanar tal-ispazju marittimu inkluživ biex tiġi mminimizzata l-kompetizzjoni għall-ispazju għad-detriment ta' attivitajiet oħra, bħas-sajd meta jiġu żviluppati attivitajiet ġodda tal-ekonomija blu; jenfasizza li s-sajd u l-akkwakultura għandhom rwol ċentrali u li dawn is-setturi jeħtiġilhom jingħataw viżibbiltà xierqa fl-ekonomija blu, u jappella għalhekk għal strateġija biex tiġi promossa l-interazzjoni bejn l-attivitajiet differenti tal-ekonomija blu marittima u terrestri b'mod li jkun ta' benefiċċju għalihom kollha;

62. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni tappoġġja l-iżvilupp ta' skemi ta' produzzjoni tal-enerġija mmexxija mill-komunità, li jippermettu lill-komunitajiet kostali, inklużi s-sajjieda, jipparteċipaw bis-sħiħ fl-ippjanar u fl-iżvilupp tal-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli filwaqt li jerġgħu jinvestu l-profitti lura fil-komunità lokali;

63. Jistieden lill-Istati Membri, f'konformità mad-dispożizzjonijiet dwar l-ippjanar tal-ispazju marittimu, biex jagħżlu żoni tas-sajd storiċi u tradizzjonali speċifiċi tas-sajjieda bħala żoni li għandhom jibqgħu ħielsa minn sorsi ta' enerġija tal-baħar;

64. Jisħaq li l-parks eoliċi lil hinn mill-kosta għandhom jinbnew biss jekk ikun jista' jiġi ggarantit li ma jkun hemm l-ebda impatt ambjentali u ekoloġiku negattiv, jew konsegwenzi ekonomiċi, soċjoekonomiċi u soċjokulturali fuq is-sajjieda u l-produtturi tal-akkwakultura, f'konformità mal-objettivi tal-ekonomija blu u tal-Patt Ekoloġiku Ewropew;

65. Jilqa' inizjattivi bħall-Osservatorju tal-Enerġija mir-Riħ tal-Baħar, forum imniedi mill-Gvern Reġjonali ta' Galicia biex jidentifika l-opportunitajiet u jibbilanċja l-użi tal-baħar li jistgħu jikkompetu ma' xulxin, billi jinkorpora s-settur industrijali, is-settur tas-sajd marittimu u l-entitajiet u l-organizzazzjonijiet assoċjati;

66. Jieħu nota tal-fatt li l-industrija estrattiva hija settur li qiegħed jikber fl-ekonomija blu tal-oċeani; jenfasizza li d-dmir tal-Istati li jastjenu milli jieħdu miżuri, fosthom proġetti ta' żvilupp fuq skala kbira, li jistgħu jolqtu negattivament il-mezzi ta' sussistenza tas-sajjieda fuq skala żgħira fl-ilmijiet interni u fil-baħar, it-territorji tagħhom jew id-drittijiet ta' aċċess tagħhom, u jenfasizza li għandhom id-dmir li jagħmlu valutazzjonijiet *ex ante* tal-proġetti tal-industrija estrattiva mmexxija minn entitajiet privati bil-għan li jiġi evalwat l-impatt negattiv possibbli tagħhom fuq id-drittijiet tal-bniedem tal-komunitajiet tas-sajjieda lokali;

67. Jappella għall-ħolqien ta' forum tal-UE għad-djalogu li jkun trasparenti u li jiżgura l-parteċipazzjoni tal-partijiet ikkonċernati kollha u bilanċ tal-poter bejniethom sabiex titrawwem il-kooperazzjoni bejn is-setturi, il-kondiviżjoni tal-esperjenza u r-riżoluzzjoni tal-konflitti;

68. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jieħdu azzjonijiet speċifiċi biex jagħtu spinta lill-possibbiltajiet ta' investiment disponibbli għal prattiki sostenibbli tas-sajd u tal-akkwakultura, jiffaċilitaw l-aċċess għalihom u jużawhom bis-sħiħ, fl-ambitu tal-Fond Ewropew il-ġdid għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura (FEMSA), flimkien ma' programmi oħra tal-UE bħall-Mekkaniżmu għall-Irkupru u r-Reżiljenza jew Orizzont Ewropa, għal prattiki tas-sajd sostenibbli u għal attivitajiet tal-akkwakultura sostenibbli, kif ukoll biex jiġi żgurat li l-komunitajiet kostali, remoti u barranin ikunu jistgħu jiddiversifikaw l-ekonomiji tagħhom;

69. Jistieden lill-Kummissjoni tibni fuq l-aħjar prattiki tal-FEMSA biex tiżviluppa proġetti ta' turiżmu tas-sajd rikreattiv u tkompli tiffinanzja dawn il-proġetti permezz tal-FEMSA;

70. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġu żviluppati strateġiji aktar komprensivi biex is-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura u t-territorji kostali jiġu adattati għall-konsegwenzi tat-tibdil fil-klima u l-impatt tiegħu fuq il-komunitajiet u l-għajxien tagħhom; jisħaq fuq il-ħtieġa li s-setturi kollha jikkontribwixxu għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima f'konformità mal-Patt Ekoloġiku Ewropew u s-seba' u t-tmien Azzjoni Ambjentali Pprogrammata;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

71. Jemmen li l-PKS għandha tinkludi kundizzjonalità soċjali, simili għal dik maħluqa fil-politika agrikola komuni l-ġdida, li tista' tipprevedi sanzjonijiet fuq is-sidien tal-bastimenti tas-sajd, il-produtturi tal-akkwakultura u benefiċjarji oħra tal-FEMSA, jekk ma tiżgurax kundizzjonijiet tax-xogħol adegwati għall-ħaddiema kollha tagħhom, inklużi l-ħaddiema staġjonali u migranti; jenfasizza li din il-kundizzjonalità soċjali hija fundamentali għall-protezzjoni tad-dinjità fuq il-post tax-xogħol u d-drittijiet soċjali tal-ħaddiema tas-sajd u tal-akkwakultura, u tikkontribwixxi għall-ksib tal-ġustizzja soċjali għal kulħadd;

72. Iqis li sigurtà tal-impjieg u sikurezza okkupazzjonali akbar, oċeani b'saħħithom li jipprovdu qligħ u sigurtà soċjali aħjar fis-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura huma essenzjali biex jattiraw lin-nisa u lill-ġenerazzjonijiet iżgħar, u b'hekk jiżguraw it-tixtil tiegħu u s-sopravivenza kontinwa;

73. Jilqa' r-rwol tan-nisa fil-ktajjen tal-valur tas-sajd u l-akkwakultura sostenibbli u għaldaqstant jappella li jiġu ggarantiti kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti, salarji indaqs, sigurtà soċjali, kif ukoll viżibbiltà u rappreżentanza fl-istrutturi u l-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet;

74. Jisħaq li s-sajd u l-akkwakultura għandhom rwol ewlieni fil-ħolqien tal-impjiegi u fis-sostenn tal-ekonomija f'bosta partijiet tal-UE, peress li jammontaw għal aktar minn nofs l-impjiegi lokali f'bosta komunitajiet kostali u tal-gżejjer, b'mod partikolari fir-reġjuni ultraperiferiċi;

75. Jisħaq li, sabiex jittejbu s-sostenibbiltà, il-kompetittività u l-prestazzjoni ekonomika tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura, huwa meħtieġ li jiġu ggarantiti kundizzjonijiet ekwi għall-operaturi tal-UE f'ekonomija globali, u li ssir enfasi fuq it-taħriġ vokazzjonali, it-tagħlim tul il-ħajja, ir-rikonoxximent fil-livell Ewropew ta' dan it-taħriġ, is-servizzi ta' konsulenza u t-tixrid ta' għarfien tekniku u xjentifiku u prattiki innovattivi, filwaqt li jiġi rikonoxxut il-kontribut li jagħtu l-assoċjazzjonijiet kummerċjali f'dan ir-rigward;

76. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiżdied il-valur għall-prodotti tas-sajd mal-ewwel bejgħ, speċjalment dawk mis-sajd artiġjanali fuq skala żgħira sabiex jiżdiedu l-introjtu u l-pagi tas-sajjieda;

77. Jistieden lill-Kummissjoni tiżviluppa forom ġodda ta' turiżmu marittimu u kostali sostenibbli, tagħti spinta lil forom ġodda ta' attivitajiet tat-turiżmu, tipprovdi flussi ta' introjtu addizzjonali u żżid l-impjiegi tul is-sena kollha biex ittejjeb il-valur taż-żoni marittimi u kostali, filwaqt li tipproteġi l-ambjent u l-wirt kulturali blu u tippreserva l-ħabitats tal-baħar u dawk kostali; jenfasizza l-importanza tal-ekonomija ċirkolari fis-settur tat-turiżmu fl-iżvilupp ta' prattiki aktar sostenibbli li jkunu ta' benefiċċju għall-iżvilupp lokali; jirrikonoxxi li s-settur tat-turiżmu għandu jaħdem mal-komunitajiet kostali u jeħtieġ appoġġ biex tingħata spinta lill-effiċjenza u lis-sostenibbiltà tal-infrastruttura u lill-kompetittività tal-lukandi mal-baħar u tat-turiżmu;

78. Jirrikonoxxi li t-turiżmu kostali jista' jkollu impatti pożittivi fuq il-pajjiżi li qed jiżviluppaw, iżda jista' jkun dannuż f'każ li jiġu żviluppati strateġiji tat-turiżmu tal-massa, billi jwassal għal tnaqqis fl-aċċess u l-konsum tal-ikel għall-konsumaturi lokali u għall-qerda tal-ambjent tal-baħar u l-identitajiet kulturali; jistieden lill-UE tippromwovi mudelli turistiċi ġusti u b'impatt baxx;

79. Jisħaq fuq il-ħtieġa tal-preservazzjoni tal-kapital u l-wirt naturali tagħna sabiex jiġi mħeġġeġ it-turiżmu sostenibbli (bħall-ekoturiżmu), u jistieden lill-Istati Membri jipproteġu l-bijodiversità billi b'mod urġenti jwettqu azzjonijiet ta' konservazzjoni tal-baħar, inkluż azzjonijiet transfruntiera, biex jipproteġu, jirrestawraw u jippromwovu l-ekosistemi tal-baħar u kostali, inkluż permezz tan-networks tal-baħar Natura 2000;

80. Jistieden lill-Kummissjoni tinkludi t-turiżmu marittimu, tal-gżejjer u kostali sostenibbli f'azzjonijiet u programmi relatati, biex tappoġġja inizjattivi li jħeġġu d-diversifikazzjoni tat-turiżmu kostali, marittimu u tal-baħar, u tgħin biex l-attivitajiet turistiċi u l-impjiegi jsiru inqas staġjonali; jenfasizza l-ħtieġa li tinġabar data aħjar dwar il-kontribut tat-turiżmu tas-sajd bil-qasba rikreattiv għall-ekonomija kostali u tal-gżejjer;

81. Jisħaq fuq l-importanza tal-ekonomija blu fir-reġjuni ultraperiferiċi, b'mod partikolari fis-settur tat-turiżmu; jistieden lill-Kummissjoni, għalhekk, toħloq programm tat-trasport b'għażliet relatati speċifikament mal-qagħda mbiegħda u l-insularità (Trasport POSEI) sabiex tindirizza l-ħtiġijiet tal-gżejjer u tar-reġjuni ultraperifiċi aktar direttament u tappoġġja l-operat ta' xi rotot kummerċjali lejhom;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

82. Jappoġġja prattiki sostenibbli fit-turiżmu kostali u marittimu, peress li huma essenzjali għall-kompetittività taż-żoni tal-baħar Atlantiku, Mediterran u Baltiku u għall-ħolqien ta' impjiegi ta' valur għoli fl-edukazzjoni blu u t-taħriġ vokazzjonali; jisħaq li t-taħriġ speċifiku dwar l-attivitajiet tal-ekonomija blu jikkontribwixxi għaż-żieda fis-sensibilizzazzjoni tal-ekosistemi tal-baħar u l-ħtieġa li dawn jiġu protetti;

83. Jistieden lill-Kummissjoni twettaq konsultazzjoni wiesgħa mal-awtoritajiet reġjonali u lokali u mal-partijiet ikkonċernati relatati kollha sabiex tidentifika soluzzjonijiet imfassla apposta għall-komunitajiet lokali u reġjonali;

84. Jitlob lill-Kummissjoni tivvaluta soluzzjonijiet possibbli biex tippromwovi r-reżiljenza tas-settur tat-turiżmu kontra l-impatti ta' pandemiji futuri jew avvenimenti oħra ta' tfixkil li joħolqu riskju għall-attivitajiet turistiċi, u toħloq inizjattivi xierqa biex ittejjeb il-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-impjieg tal-ħaddiema fis-settur biex tiżdied l-attraenza tiegħu u tgħin biex jiġi sfruttat il-potenzjal sħiħ tal-ekonomija blu;

85. Jissottolinja l-importanza tat-tbaħħir bil-jottijiet u t-tbaħħir għat-turiżmu marittimu; jissottolinja r-rwol tal-kultura u l-gastronomija lokali fl-iżvilupp tat-turiżmu kostali Ewropew u l-importanza tat-turiżmu tal-bajjiet u ta' taħt l-ilma, it-turiżmu tas-sajd bil-qasba, l-ekoturiżmu, l-isport tal-ilma u l-industrija tal-kruċieri;

86. Jisħaq fuq l-importanza taż-żoni tal-baħar protetti bħala strument għall-protezzjoni tal-oċeani; jemmen li dawn iż-żoni jikkostitwixxu opportunità għall-iżvilupp tat-turiżmu xjentifiku;

87. Jilqa' l-enfasi tal-Kummissjoni fuq turiżmu sostenibbli u mingħajr għaġla u l-għan li jiġu żviluppati pakketti ta' appoġġ (Pjan Iddettaljat għal Patti Ekoloġiċi Lokali) biex tiġi appoġġjata tranżizzjoni ekoloġika għall-bliet u r-reġjuni; jinnota l-potenzjal li l-gżejjer remoti u l-komunitajiet kostali jkollhom rwol ewlieni f'din it-tranżizzjoni;

88. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jirrikonoxxu l-kontribut li għamel is-sajd rikreattiv tal-baħar u mit-turiżmu li jiġġenera għall-ekonomija blu, kif ukoll il-potenzjal ta' dan is-settur li jipprovdi aktar opportunitajiet ekonomiċi fil-komunitajiet kostali;

89. Jesprimi dispjaċir għall-fatt li l-potenzjal tal-ekonomija blu ma tqisx biżżejjed fit-tfassil u fl-evalwazzjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza ffinanzjati minn Next Generation EU;

90. Jappella għall-ħolqien ta' qafas finanzjarju xieraq biex jistimula l-iżvilupp tal-ekonomija blu u l-ħolqien tal-impjiegi, li jintegra u jikkoordina d-diversi strumenti finanzjarji disponibbli – il-fondi strutturali u ta' investiment (il-FEMSA, il-FEŻR, il-FSE, il-Fond ta' Koeżjoni), Orizzont Ewropa 2021-2027 u oħrajn; jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li jiġi promoss tqabbil aħjar ta' dawn l-istrumenti mal-ħtiġijiet tal-partijiet ikkonċernati u t-tixrid wiesa' tal-opportunitajiet attwali;

91. Jitlob li ssir diskussjoni fil-fond fil-livell tal-UE mas-settur, filwaqt li jitqiesu l-effetti soċjoekonomiċi serji tar-regoli dwar il-kejl tal-kapaċità tas-sajd, dwar l-impatt ta' dawn ir-regoli fuq is-sajd u l-ħajja tas-sajjieda, filwaqt li fl-istess ħin jinżamm kontroll strett fuq il-kapaċità tas-sajd;

92. Jisħaq fuq l-importanza strateġika tal-attivitajiet tal-bini tal-vapuri u tat-tiswija tal-vapuri u l-interrelazzjoni tagħhom ma' setturi oħra, bħas-settur tat-turiżmu marittimu; iqis li l-impenn fuq l-innovazzjoni teknoloġika u fuq proċessi speċjalizzati ħafna, li jistgħu jwasslu għal qligħ ta' valur miżjud, jistgħu jpoġġu lis-settur f'sitwazzjoni ta' inqas kompetittività fuq livell dinji u jiffaċilita li tinqaleb it-tendenza ta' deklin fis-settur; isostni li għandu jiġi pprovdut appoġġ speċifiku għall-qawmien mill-ġdid u l-modernizzazzjoni tal-industrija tal-bini tal-vapuri fl-Istati Membri fid-diversi forom tagħha;

93. Jinnota li l-flotot artiġjanali u fuq skala żgħira tal-UE huma antiki ħafna, b'mod partikolari fir-reġjuni ultraperiferiċi, li l-bastimenti tagħhom għandhom età medja għolja ħafna u li mhumiex sikuri kemm għan-nies li jaħdmu fuqhom kif ukoll għall-qabdiet infushom, filwaqt li jtenni l-ħtieġa ta' appoġġ tal-FEMSA għax-xiri ta' bastimenti ġodda, mingħajr ma dan jirriżulta f'żieda fil-qabdiet, filwaqt li jiġu rrispettati r-rendimenti massimi sostenibbli, u b'hekk tittejjeb il-prestazzjoni ambjentali tagħhom;

94. Ifakkar fil-fatt li l-flotot tas-sajd fir-reġjuni ultraperiferiċi huma, f'ċerti każijiet, f'kundizzjoni ħażina ħafna u jikkostitwixxu periklu għas-sikurezza tas-sajjieda u għall-ambjent; iqis, f'dan il-kuntest, li huwa meħtieġ li jinstabu soluzzjonijiet biex jittejbu s-sikurezza u l-kundizzjonijiet tax-xogħol għas-sajjieda, biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tas-CO_2, u jittejbu l-kundizzjonijiet tal-medda u tal-konservazzjoni tal-qabdiet; jenfasizza l-ħtieġa li jiġi żgurat li jkun hemm kontinwità fil-provvista ta' proteini tajbin għas-saħħa u ta' kwalità għolja, f'kundizzjonijiet li jkunu kompletament sikuri u siguri, b'inqas impatt ambjentali u mingħajr ma tiżdied il-kapaċità tas-sajd;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

95. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Kunsill joħolqu strument ta' appoġġ simili għall-POSEI għas-sajd sabiex jittaffew l-effetti tal-insularità fuq ir-reġjuni ultraperiferiċi;

96. Jenfasizza l-potenzjal ta' użu sostenibbli tad-dimensjoni marittima tal-UE fl-Atlantiku, li tirrikjedi investiment aktar ibbilanċjat fil-gżejjer tiegħu, fir-reġjuni ultraperiferiċi u fil-portijiet kostali, kif ukoll l-espansjoni ta' bosta mill-irmiġġi tagħhom u żieda fil-kapaċità tal-ħżin tagħhom u fit-tagħmir għall-immaniġġjar tal-merkanzija, li huma importanti ħafna għall-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura;

Tranżizzjoni blu

97. Jappella għall-iżvilupp ta' strumenti biex ir-riżorsi marittimi jintużaw b'mod sostenibbli u biex l-ekonomija tal-oċeani tiġi diversifikata, inkluż permezz ta' appoġġ għall-prodotti ġodda konnessi mal-attivitajiet tas-sajd u derivati minnhom, li jistgħu jżidu l-valur tal-wirt kulturali u naturali tagħna, speċifikament billi jipprovdu possibbiltajiet ta' turiżmu ta' kwalità għolja;

98. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jinkiseb qafas integrat tal-politika marittima tal-UE li jiżgura l-konsistenza bejn l-istrateġija tal-UE għall-bijodiversità, l-istrateġija mill-Għalqa sal-Platt, il-politika dwar it-tibdil fil-klima u l-PKS;

99. Iqis li s-settur tal-akkwakultura għandu jkompli jimmonitorja u jtejjeb diversi parametri abbażi ta' azzjonijiet ibbażati fuq l-evidenza, inkluż it-trattament xieraq tal-ħut u d-densitajiet tal-istokkijiet tal-ħut; iqis, barra minn hekk, li għandhom jitwettqu studji ta' valutazzjoni tal-impatt ambjentali biex jittejjeb it-trattament xieraq tal-ħut, inkluż iżda mhux limitat għall-arrikkiment tal-ambjent tagħhom, iż-żamma tal-kwalità tal-ilma fil-limiti rilevanti għat-trattament xieraq bħala mod kif jitnaqqas il-mard u t-tixrid tiegħu, u b'hekk titnaqqas il-ħtieġa tal-antibijotiċi, u jitnaqqas aktar it-tniġġis, jinkisbu riżultati aħjar tal-klima u tal-ambjent, u tiżdied ir-reżiljenza għat-tibdil fil-klima;

100. Jinnota li hija meħtieġa d-diversifikazzjoni tal-ispeċijiet tal-ħut fl-akkwakultura tal-UE, inklużi speċijiet trofiċi u mhux karnivori f'livell baxx, biex tittejjeb is-sostenibbiltà tas-settur;

101. Jenfasizza r-rwol potenzjali tal-akkwakultura, b'mod partikolari għall-ħolqien tal-impjiegi u għas-sigurtà tal-provvista tal-ikel, kif ukoll biex titħaffef it-tranżizzjoni lejn sistemi tal-ikel sostenibbli; iqis li huwa fundamentali li titnaqqas il-pressjoni fuq ir-riżorsi tal-baħar permezz tal-iżvilupp u ż-żieda fl-użu ta' alternattivi u ta' sorsi tal-għalf ġestiti b'mod sostenibbli minbarra l-ħut selvaġġ maqbud, li jitreġġa' lura t-telfien tal-bijodiversità fl-oċeani u fl-ibħra; jisħaq li l-użu tal-ispazju tal-baħar għal skopijiet ta' akkwakultura jrid ikun irregolat kif xieraq; jissottolinja, f'dan ir-rigward, l-importanza ta' qafas legali ċar u affidabbli li jippromwovi l-aċċess għall-ilma bil-garanziji kollha meħtieġa;

102. Jinnota li l-użu akbar tal-frakass tal-fdal tal-ħut u taż-żejt tal-ħut fl-akkwakultura tal-UE jista' jhedded is-sostenibbiltà tal-istokkijiet ta' ħut selvaġġ fl-ilmijiet tal-UE u ta' pajjiżi terzi;

103. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġu implimentati l-miżuri kollha biex jiġi żgurat l-iżvilupp kompetittiv tas-sajd u tal-akkwakultura minħabba l-importanza tagħhom għas-sigurtà tal-provvista tal-ikel;

104. Jisħaq fuq l-importanza tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura għall-provvista ta' proteini, li huma essenzjali għas-sigurtà tal-ikel, kif ukoll għall-iżvilupp soċjoekonomiku tal-komunitajiet lokali u għall-ħolqien ta' impjiegi madwar id-dinja kollha; ifakkar, b'mod partikolari, fil-fatt li kważi biljun ruħ, l-aktar fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw, jiddependu mill-ħut u mill-prodotti tal-baħar bħala s-sors primarju tagħhom ta' proteini mill-annimali; jinnota li aktar minn 90 % tas-sajjieda u tal-ħaddiema tas-sajd fid-dinja jiddependu mis-sajd fuq skala żgħira; jesprimi dispjaċir għall-fatt li l-pandemija tal-COVID-19 kellha impatt sinifikanti fuq il-persuni impjegati fis-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura;

105. Jisħaq li l-ikel sostenibbli mill-oċeani, mill-ibħra u mis-sorsi tal-ilma ħelu jrid jiġi prodott biss minn sajd responsabbli u minn akkwakultura sostenibbli, u li l-prodotti kollha tas-sajd u tal-akkwakultura kkunsmati fl-UE jridu jiġu minn sistemi tal-ikel sostenibbli, b'rispett sħiħ għal-limiti tal-pjaneta; jistieden lill-Kummissjoni tfassal indikaturi tas-sostenibbiltà għall-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura mill-UE abbażi ta' parir xjentifiku, u tirrikjedi standards sostenibbli simili għall-prodotti importati fis-suq tal-UE;

106. Jenfasizza li l-UE hija responsabbli għal 1 % tal-produzzjoni globali tal-alka, u jqis għalhekk li l-produzzjoni tal-alka tal-baħar għandha tiġi mħeġġa mill-Istati Membri u mill-FEMSA; jisħaq li l-alka hija waħda mis-soluzzjonijiet futuri għall-ilħuq tal-objettivi tal-Patt Ekoloġiku, bħall-użu tal-alka għall-qbid tad-diossidu tal-karbonju, is-sostituzzjoni ta' materjali oħra f'diversi setturi ekonomiċi, jew l-użu tagħha bħala prodott nutrizzjonali għall-konsum mill-bniedem, peress li tista' tkun sors ewlieni ta' proteini u mikronutrijenti ta' kwalità;

It-Tlieta 3 ta’ Mejju 2022

107. Jistieden lill-Kummissjoni tikkunsidra s-soluzzjonijiet kollha għall-iżvilupp ta’ possibbiltajiet għall-produzzjoni u l-użu tal-alka, u tikkunsidra wkoll l-għażliet ta’ finanzjament għall-aċċellerazzjoni tal-produzzjoni tal-alka; jistieden lill-Kummissjoni taġixxi malajr biex tippermetti l-awtorizzazzjoni tal-alka bħala oġġett tal-ikel ġdid billi tnaqqas l-ispejjeż tal-applikazzjoni assoċjati u tippermetti aċċess aktar faċli għas-suq, filwaqt li tiżgura l-kwalità u s-sikurezza tal-prodott;

108. Jemmen li jeħtieġ li jiġu promossi mudelli tal-akkwakultura sostenibbli li jistgħu jikkontribwixxu għall-konservazzjoni tal-ekosistemi li joffru protezzjoni mill-effetti tat-tibdil fil-klima; jissottolinja l-importanza li ssir distinzjoni bejn il-produzzjoni u l-akkwakultura tal-ipproċessar tal-proteini, b’mod partikolari meta din tal-aħħar tinvolvi prattiki li jagħmlu pressjoni fuq is-sostenibbiltà tar-riżorsi tal-baħar; iqis li l-għalf maħsub għas-sajd u l-akkwakultura għandu jiġi prodott minn agrikoltura u sajd sostenibbli, u għalhekk għandu jeskludi kwalunkwe prodott miksub minn sajd IUU jew sajd eċċessiv;

109. Iqis li l-produzzjoni tal-mikroalka tista’ tnaqqas l-użu ta’ frakass tal-fdal tal-ħut mhux sostenibbli fis-sajd; jissottolinja l-ħtieġa li tiġi żviluppata u promossa aktar l-akkwakultura organika, peress li għandha potenzjal kbir ta’ tkabbir, u l-għodod u l-finanzjament tal-UE jistgħu jiġu sfruttati għal dan il-għan; jappella għal ġbir, ipproċessar u tixrid imtejba tal-istatistika dwar il-produzzjoni tal-akkwakultura organika;

110. Jappella għall-PKS biex tiġi applikata b’mod ġenerali għall-flotot tas-sajd kollha tal-UE sabiex jiġi żgurat li l-attivitajiet tas-sajd u tal-akkwakultura jiġu ġestiti b’mod li jkun jista’ jiġġenera benefiċċji soċjoekonomiċi, u b’hekk jikkontribwixxu għad-disponibbiltà tal-prodotti tal-ikel, minbarra li jimminimizzaw l-impatt tal-attivitajiet partikolari tagħhom fuq il-ħabitats u l-ekosistemi tal-baħar, filwaqt li jirrestawraw u jżommu popolazzjonijiet ta’ speċijiet maħsuda ’l fuq mil-livelli li jistgħu jipproduċu r-rendiment massimu sostenibbli; iqis li din trid tiġi applikata filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi speċifiċi tad-diversi baċiri tal-baħar;

111. Jenfasizza r-rwol tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura u tal-professjonisti tagħhom fit-tranżizzjoni tal-enerġija u fil-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima permezz tad-dekarbonizzazzjoni u l-promozzjoni ta’ attivitajiet bħall-ġbir tal-iskart fil-baħar li jwasslu għal ekonomija ċirkolari;

112. Iwissi li r-rimi tal-iskart fil-baħar u t-tipi kollha ta’ sustanzi niġġiesa, speċjalment mit-tipi kollha ta’ plastik, huwa ta’ ħsara għall-ambjent, jirriżulta f’telf ekonomiku kbir għas-settur tas-sajd u attivitajiet oħra, u jaffettwa s-saħħa tal-bniedem tul il-katina alimentari kollha kemm hi; jilqa’ d-deċiżjoni tal-FEMSA li tipprovdi finanzjament għas-sajjieda biex jirkupraw u jiġbru, jużaw mill-ġdid u jirriċiklaw l-irkaptu tas-sajd mitluf, kif ukoll skart ieħor fil-baħar; jesprimi dispjaċir, madankollu, għad-dewmien fl-ilħuq tal-objettivi tad-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina u jishaq, f’dan ir-rigward, li għandhom jiġu promossi aktar kampanji ta’ sensibilizzazzjoni u taħriġ għas-sajjieda;

113. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jipprovdu appoġġ aktar attiv għall-modernizzazzjoni u għall-iżvilupp sostenibbli tas-settur tas-sajd, b’mod partikolari s-sajd fuq skala żgħira, li jfittxu li jagħmlu l-irkaptu tas-sajd aktar selettiv, u li jnaqqsu l-impatt ambjentali tas-sajd;

114. Jenfasizza r-rwol tar-Regolament (UE) 2019/1241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta’ Ġunju 2019 dwar il-konservazzjoni tar-riżorsi tas-sajd u l-protezzjoni tal-ekosistemi tal-baħar permezz ta’ miżuri tekniċi ([19]), li jistabbilixxi l-miżuri ta’ konservazzjoni li jirregolaw kif, fejn u meta jista’ jsir is-sajd, sabiex jiġu protetti speċijiet u ħabitats sensittivi kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f’dak reġjonali, jiżdied ir-rendiment tas-sajd, filwaqt li jitnaqqsu l-impatti fuq l-ekosistemi tal-baħar, speċjalment permezz ta’ żieda fis-selettività;

115. Iqis li huwa importanti li tinġabar data fuq bażi kontinwa sabiex jiġu vvalutati aħjar il-kriterji ta’ sostenibbiltà u li jiġi evitat l-istabbiliment ta’ żoni tas-sajd fejn ġew identifikati l-VMEs;

116. Jistieden lill-UE tindirizza b’mod urġenti l-impatti detrimentali fuq il-klima, l-integrità ta’ qiegħ il-baħar, il-popolazzjonijiet tal-ħut u l-ispeċijiet sensittivi (bħala qabdiet aċċessorji) ta’ tekniki tas-sajd li jinvolvu l-użu ta’ rkaptu tal-kuntatt mal-qiegħ, għażel tat-tisqif, tartaruni demersali jew irkaptu biex jinġema’ l-ħut, inkluż billi jiġi limitat l-użu tagħhom;

117. Jappella, b’mod partikolari, lill-UE biex tipprojbixxi l-użu ta’ tekniki detrimentali fiż-żoni tal-baħar strettament protetti tagħha, skont l-aħjar parir xjentifiku disponibbli; jitlob li sabiex jiġi pprovdut appoġġ effettiv għat-tranżizzjoni għal tekniki tas-sajd aktar selettivi u li jagħmlu inqas ħsara għall-flotot tas-sajd tal-UE tintuża l-FEMSA;

([19]) ĠU L 198, 25.7.2019, p. 105.

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

118. Jistieden lill-UE tniedi u tiffinanzja programmi ta' riċerka xjentifika biex timmappja l-ħabitats tal-baħar b'livell għoli ta' karbonju fl-ilmijiet tal-UE biex iservu bħala bażi għad-deżinjazzjoni ta' tali żoni bħala żoni tal-baħar protetti b'mod strett, sabiex jiġu protetti u restawrati l-bjar tal-karbonju tal-baħar skont il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima, u biex jiġu protetti u restawrati l-ekosistemi, b'mod partikolari dawk f'qiegħ il-baħar, skont id-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina, filwaqt li jiġu protetti minn attivitajiet tal-bniedem li jistgħu jiddisturbaw u jirrilaxxaw il-karbonju fil-kolonna tal-ilma, bħal operazzjonijiet tas-sajd b'kuntatt mal-qiegħ;

119. Jistieden lill-UE tipprojbixxi l-attivitajiet industrijali estrattivi kollha li jagħmlu ħsara lill-ambjent, bħall-estrazzjoni minerarja u l-estrazzjoni tal-fjuwils fossili f'żoni marini protetti;

120. Jisħaq li l-baħar fond jospita l-akbar diversità ta' speċijiet u ekosistemi fid-dinja, jipprovdi beni u servizzi ambjentali kritiċi, inkluż is-sekwestru fit-tul tal-karbonju, u huwa kkaratterizzat minn kundizzjonijiet ambjentali li jagħmluh vulnerabbli ħafna għad-disturb mill-bniedem; jistieden, għalhekk, lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri, jappoġġjaw moratorju internazzjonali fuq l-estrazzjoni minerarja minn fond il-baħar;

121. Jappella għal għodod leġiżlattivi u mhux leġiżlattivi għall-implimentazzjoni tal-Istrateġija għall-Bijodiversità, u għat-tisħiħ tal-azzjonijiet immirati lejn l-ilħuq tal-objettivi tad-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina, sabiex tiġi kkonservata l-bijodiversità tal-baħar u jiġu rrestawrati l-ekosistemi degradati u tiġi promossa l-kompetittività fis-sajd, fl-akkwakultura u f'setturi relatati oħrajn;

122. Jilqa' l-impenn tal-Kummissjoni li tirrieżamina d-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina; jistieden lill-Kummissjoni, meta tkun qed tirrevedi d-Direttiva, biex tallinjaha mal-objettivi tal-Patt Ekoloġiku Ewropew, mal-Istrateġija għall-Bijodiversità għall-2030 u mat-tmien Programm ta' Azzjoni Ambjentali;

123. Jitlob li jittieħdu miżuri urġenti għall-ġlieda kontra s-sajd IUU, li għadu waħda mill-aktar theddidiet serji għas-saħħa tal-ekosistemi u għall-kompetittività ekonomika tas-settur tas-sajd innifsu; jappella għal konsistenza akbar bejn il-politiki kummerċjali u l-politiki tas-sajd tal-UE sabiex jiġi żgurat li s-sajd IUU jiġi indirizzat b'mod effettiv;

Kooperazzjoni, għarfien u innovazzjoni

124. Jappella għal kooperazzjoni akbar bejn l-akkademja, iċ-ċentri ta' riċerka u innovazzjoni, l-awtoritajiet pubbliċi u l-industrija biex jippromwovu l-użu ta' tagħmir, metodi, tekniki u prattiki bbażati fuq l-aħjar għarfien xjentifiku disponibbli, li kapaċi jtejbu l-effiċjenza u s-sikurezza fuq il-post tax-xogħol, it-tkabbir ekonomiku u l-kompetittività, kif ukoll is-sostenibbiltà ambjentali; ifakkar fl-importanza tal-għarfien dwar l-oċeani biex is-soċjetà tiġi infurmata u biex iċ-ċittadini u l-partijiet ikkonċernati kollha jiġu mħeġġa jadottaw attitudnijiet infurmati u responsabbli dwar l-oċean u r-riżorsi tiegħu;

125. Jinnota li data dwar l-oċeani affidabbli, ta' kwalità għolja u armonizzata hija fattur importanti fit-trasformazzjoni sostenibbli tal-ekonomija blu;

126. Jenfasizza li l-potenzjal ta' strateġija tal-ekonomija blu jista' jinkiseb biss permezz tal-kooperazzjoni tal-partijiet ikkonċernati kollha; jinnota l-użu dejjem akbar tad-data u tal-intelliġenza artifiċjali fit-trasport marittimu; jistieden lill-Kummissjoni tivvaluta l-impatt soċjoekonomiku tal-awtomatizzazzjoni u d-diġitalizzazzjoni tas-settur;

127. Jistieden lill-Kummissjoni tkompli tiżviluppa u ttejjeb iċ-ċentri ta' għarfien xjentifiku bħas-Servizz tal-Baħar ta' Copernicus u n-Network Ewropew ta' Osservazzjoni u Data Marittima, li joffru għarfien imprezzabbli dwar l-ibħra u l-oċeani tal-Ewropa; jirrimarka li s-sajd rikreattiv iżid l-għarfien dwar l-ambjent akkwatiku kif ukoll l-impenn li jiġi protett tali ambjent;

128. Jilqa' l-istabbiliment tal-missjoni tal-oċeani bħala parti mill-programm Orizzont 2030; jappella għal aktar ċarezza u komunikazzjoni dwar l-iskeda għal sejħiet għal offerti assoċjati ma' din il-missjoni;

129. Jisħaq fuq il-ħtieġa li jiġi armonizzat il-ġbir tad-data dwar il-monitoraġġ soċjoekonomiku u l-monitoraġġ ambjentali, kif ukoll il-monitoraġġ tal-ekosistemi ħajjin u l-istokkijiet tal-ħut; jisħaq li d-data miġbura għandha titqies ukoll sabiex jiġi rregolat l-impatt ta' attivitajiet marittimi oħra;

130. Jemmen li l-limitazzjoni tat-tunnellaġġ gross, bħala kriterju għall-kejl tal-kapaċità tas-sajd, jeħtieġ li tiġi adattata biex tirrifletti r-realtà tas-settur u għall-ħtieġa li jintużaw magni aktar moderni, li jniġġsu inqas u li huma aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija; iħeġġeġ lill-Kummissjoni, f'dan il-kuntest, tirrieżamina dawn il-kriterji bl-għan li ttejjeb is-sikurezza u l-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-għajxien, kif ukoll tippermetti l-bidliet meħtieġa biex tittejjeb is-sostenibbiltà ambjentali, tattira aktar ħaddiema żgħażagħ lejn is-settur u tiżgura inqas impatt ambjentali u li l-kapaċità tas-sajd ma tiżdiedx;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

131. Jistieden lill-Kummissjoni tiġbor data konsistenti li tippermetti l-ġestjoni intelliġenti tat-turiżmu kostali u tevita l-pressjoni fuq l-ekosistemi u l-komunitajiet lokali, kif ukoll il-kompetizzjoni ma' attivitajiet tradizzjonali, bħas-sajd artiġjanali u kostali;

132. Jenfasizza l-importanza tal-miżuri ta' ġestjoni u adattament meħtieġa biex jipproteġu l-komunitajiet kostali, il-ħabitats u l-bijodiversità, u li jfisser li l-fondi jintefqu tajjeb meta jiġu kkunsidrati l-impatti kbar tat-tibdil fil-klima u l-ispejjeż li jirriżultaw minnhom; jistieden lill-Kummissjoni tistabbilixxi sistema ta' twissija u osservazzjoni dwar maltempati u għargħar aktar frekwenti, tipprovdi monitoraġġ tal-ambjent u s-saħħa adegwat u twettaq riċerka dwar it-twissijiet bikrin; jistieden lill-Kummissjoni tivvaluta xenarji u miżuri differenti biex tindirizza ż-żidiet possibbli fil-livell tal-baħar u l-intensifikazzjoni ta' avvenimenti tat-temp severi;

133. Ifakkar fl-eżistenza ta' għodod bħall-programm Ewropew CleanSeaNet, li għandu l-għan li jimmonitorja t-tniġġis taż-żejt; jenfasizza li l-kooperazzjoni reġjonali, inkluż ma' pajjiżi mhux tal-UE, hija essenzjali, speċjalment fil-Baħar Mediterran; jistieden, għalhekk, lill-Kummissjoni ttejjeb l-iskambju ta' informazzjoni u l-kooperazzjoni bejn il-pajjiżi; jissottolinja l-importanza ta' ppjanar tal-ispazju marittimu kollaborattiv, inklużiv u transsettorjali li jqis it-tħassib soċjoekonomiku, ambjentali u tal-bijodiversità; jisħaq fuq l-importanza tat-tranżizzjoni tal-enerġija, fejn is-settur tal-ekonomija blu jista' jippromwovi teknoloġiji ta' ġenerazzjoni tal-enerġija tal-baħar, bħall-enerġija mill-marea, mill-mewġ, mix-xemx u mir-riħ; jissottolinja l-importanza tal-appoġġ tad-dekarbonizzazzjoni tal-industriji tat-tbaħħir u tat-trasport marittimu, l-iżvilupp ta' teknoloġiji sostenibbli u ż-żieda fl-użu ta' sorsi ta' enerġija b'livell baxx ta' emissjonijiet u rinnovabbli;

134. Jappoġġja l-prinċipju tal-iżvilupp sostenibbli fi ħdan l-ekonomija blu bħala xprunatur tat-tkabbir ekonomiku fl-UE, b'mod partikolari fiż-żoni tal-Baħar Atlantiku, Mediterran u Baltiku, bħala mod kif jiġu appoġġjati l-attivitajiet settorjali u intersettorjali kollha relatati mal-oċeani, l-ibħra u ż-żoni kostali, inkluż it-trasport marittimu, il-bini tal-vapuri u t-tiswija tal-vapuri, il-bijoteknoloġija, it-turiżmu sostenibbli, l-enerġija mir-riħ offshore, is-sajd kummerċjali u rikreattiv, l-akkwakultura u l-enerġija mill-mewġ u mill-marea; jistieden lill-Kummissjoni tippromwovi r-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni li jikkontribwixxu għat-turiżmu sostenibbli, l-effiċjenza fir-riżorsi u l-enerġija rinnovabbli; jisħaq b'mod partikolari li l-enerġija tal-baħar għandha l-potenzjal li ssir komponent importanti tas-sistema tal-enerġija tal-Ewropa sal-2050; u jappella għall-ħolqien ta' inċentivi u finanzjament għall-investimenti fl-infrastruttura portwarja sabiex jiġi ffaċilitat is-servizz ta' manutenzjoni tal-industrija tal-enerġija tal-baħar;

135. Jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-UE qed tikseb u żżomm ir-rwol tagħha ta' mexxej fit-teknoloġija, iżżomm it-talent u tipproduċi l-enerġija, filwaqt li tnaqqas kwalunkwe impatt potenzjali fuq l-ambjent tal-baħar;

136. Jisħaq fuq l-importanza tal-innovazzjoni fis-sajd biex tittejjeb kemm il-prestazzjoni ambjentali kif ukoll dik ekonomika tiegħu, u jappella għal approċċ ġdid għall-innovazzjoni fejn l-innovazzjoni u l-modernizzazzjoni ma jfissrux li jiżdiedu l-kapaċitajiet tas-sajd;

137. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni, lill-Istati Membri u lir-reġjuni jaħdmu flimkien sabiex jippromwovu u jappoġġjaw inizjattivi lokali biex jippreżervaw l-għajxien u t-tradizzjonijiet u l-wirt kulturali assoċjat mas-sajd u l-akkwakultura;

138. Jistieden lill-Kummissjoni, fid-dawl tal-pożizzjoni fraġli tar-reġjuni ultraperiferiċi, tipprovdi appoġġ robust għall-innovazzjoni u r-riċerka, bl-għan li jiġu żviluppati prattiki u tekniki innovattivi, ambjentalment, soċjalment u ekonomikament sostenibbli fis-sajd u fl-akkwakultura f'dawn ir-reġjuni, u b'hekk dawn ir-reġjuni jingħataw rwol ewlieni fil-governanza tal-oċeani;

139. Jenfasizza li l-iskart fil-baħar għandu impatt ambjentali u soċjoekonomiku kbir f'dawn ir-reġjuni, u għalhekk jistieden lill-Kummissjoni tistabbilixxi ċentru għall-ġlieda kontra t-tniġġis tal-plastik fil-baħar, preferibbilment f'reġjun ultraperifiku, b'għarfien espert fl-innovazzjoni, fl-iżvilupp u fil-kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati u mal-assoċjazzjonijiet tas-sajd u tal-akkwakultura, inkarigati mill-adozzjoni ta' strateġiji u politiki ta' sostenibbiltà li jistgħu jiġu replikati f'reġjuni oħra;

140. Iqis li huwa importanti li tiżdied is-sensibilizzazzjoni pożittiva tal-konsumatur dwar il-valur nutrizzjonali tal-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura; jirrimarka li huwa essenzjali li l-konsumaturi jingħataw informazzjoni xierqa sabiex jitwettqu l-bidliet fid-drawwiet tal-konsum u jippromwovu l-konsum ta' prodotti tal-baħar inqas magħrufa mill-ilmijiet Ewropej;

It-Tlieta 3 ta' Mejju 2022

141. Jenfasizza l-ħtieġa li tiżdied is-sensibilizzazzjoni tal-konsumatur dwar prodotti bbażati fuq l-alka, li tiżdied l-aċċettazzjoni tagħhom mill-konsumaturi, u li tiżdied is-sensibilizzazzjoni tal-konsumatur dwar il-ħela tal-ikel; itenni li l-informazzjoni għall-konsumatur trid tissaħħaħ permezz ta' tikkettar effettiv, inkluż tikkettar dwar is-sostenibbiltà;

o

o o

142. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill, lill-Kummissjoni lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew.